

Llobregós

informatiu

NÚM. 62

DESEMBRE - 2013

En portada...

Acabem la tardor. Una tardor calenta en molts sentits: meteorològicament i també política i socialment. Les fulles d'aquests arbres groguen i es moren, però el blau del cel s'albira al fons de la fotografia presagiant amb esperança que després de l'hivern, arribarà la primavera... També en molts sentits.

A l'interior...

3 Editorial

5 Naticiaris

10 De la Vall

18 Comprimits de salut

21 Pedagogia

23 Joves autònoms

30 Patrimoni a la Vall

32 Agenda

35 Entitats

36 El ventilador

38 Opinions

40 Negre sobre blanc

42 No em feu cas

44 Llibres recomanats

45 Calaix de fisio

47 La nostra cuina

48 El monòleg

49 Passatemps

50 Esports

54 Foto record

EDITA:
Associació del Patrimoni Artístic
i Cultural de Torà
c/ Convent, s/n
25750 TORÀ - Tel. 649 352 877
correu-e: info@llobregos.info

Subscripcions i publicitat:
Rosa M. Santamaria 973 473 253

CONSELL DE REDACCIÓ:
Antònia Balagué, Ramon Castellà, Ester Closa,
Ramon Fitó, Maria Garganté, Jordi Llauredó, Maria
Morros, Sílvia Peribáñez, Josep Verdés, Daniel
Vidal, Rosa Vila. Coordina: Fermí Manteca

COL-LABORADORS HABITUALS
Albert Alegre, Roger Besora, Albert Brau,
Anna Cantacorps, Gemma Martínez, Montse Miquel,
Antoni Montroig, Sílvia Porta, Montse Torné,
Sergi Torrescasana

COL-LABOREN EN AQUEST NÚMERO
Sabrina Castilla, Jordi Coscollola, Mireia Duran, Enri-
queta Meix, Robert Sala, Carme Santamaria

Disseny i maquetació: Fermí Manteca
Correcció lingüística: Marta Bagà i Dani Vidal

Subscripció anual: 15,00 Euros
A l'estranger: consultar preus
Número solt: 3,00 Euros

Dipòsit legal: L -798-2003
Impressió: Impremta Barnola (Guissona)
Tiratge: 700 exemplars

Aquest número està imprès en paper
ecològic, elaborat sense clor

ACPC Membre de l'Associació
Associació Catalana de la Premsa
de la Premsa Comarcal

LLOBREGÓS INFORMATIU no és fa responsable ni
subscriu necessàriament les opinions expressades
pels autors dels articles publicats.

www.llobregos.info

info@llobregos.info

AMB EL SUPORT DE

Generalitat de Catalunya
**Departament
de la Presidència**

Diputació de Lleida

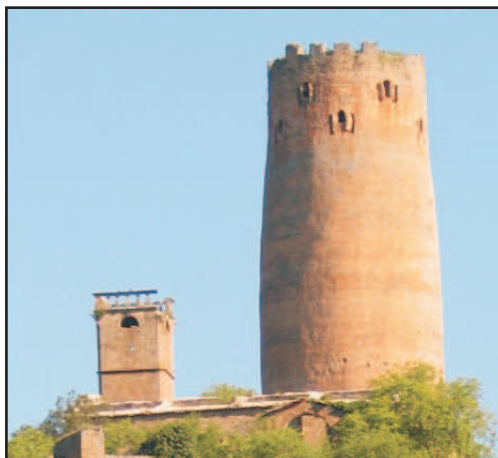

**INSTITUT
D'ESTUDIS
ILERDENCS**
Fundació Pública de la Diputació de Lleida

Editorial

**B o n
Nadal
i bon
A n y
n o u
2014**

WWW.
APACTora.org
 col·labora-hi

Enriqueta S.C.P.
 perruqueria **unisex**
 C/ Vall, 2 - Tel. 973 47 31 57 -TORÀ (Lleida)

Major, 2
 Tel. 973 476 018
 SANAÛJA

"La casa del pa i la coca"
 CTRA. DE PONTS NÚN - 08281
 CARTELLFOLLIT DE RIUBREGÓS
 (BCN) TELÈFON 93.8693038
 BAR - RESTAURANT

QUE VIURES
 «LA FACINA»
 M. ROSA TARRUELLA
 C/ VALL, 4
 TEL. 973 473 006
 TORÀ (LLEIDA)

JOSEP ALARCON
 Aire Condicionat,
 Calefacció,
 Aigua i Biomassa
 Tel. 973 47 32 67
 C/ Eres 17,
 25750 Torà LLEIDA
 jaf@viladetora.net

The diagram shows a heating system with a vertical unit labeled 'LASIAN', a horizontal unit labeled 'OPTIMAX', and a cylindrical tank. Red and blue lines represent the flow of water or steam, with a 'Retorno' (return) line indicated.

Aleny, 2a gimcana de tractors

Ajuntament de Calonge de Segarra.- Amb motiu de la Festa Major d'Aleny, el dissabte 28 de setembre al matí va tenir lloc la segona edició de la gimcana de tractors. Una desena de tractoristes van participar en la divertida i original competició, en diferents proves que demostraven les habilitats dels conductors. El guanyador va ser Xavier Bonvehí, mentre que Jordi de Solà i Francesc Masana van quedar en segona i tercera posició respectivament.

L'excel·lent organització de la gimcana –per part dels veïns d'Aleny–, juntament amb la predisposició i bona actitud dels participants, van fer que fos tot un èxit. L'Ajuntament felicita l'organització per la tasca realitzada en aquesta activitat. Per veure les fotografies de la gimcana visiteu el web: www.calongesegarra.cat.

Eleccions del cap dels bombers de Pinós

Jordi Llauredó.- El dia 9 de novembre, es van celebrar eleccions per triar el nou cap del parc de Bombers Voluntaris de Pinós. Va ser reelegit per unanimitat l'Antoni Casas Cinca, per un altre període. La jornada es va tancar amb una paella d'arròs per a tots els assistents.

Curs de gimnàstica “No et rovellis, fes salut!”

Ajuntament de Calonge de Segarra.- El passat mes d'octubre va iniciar-se a Calonge de Segarra el curs de gimnàstica de manteniment “No et rovellis, fes salut!”, organitzat per l'Ajuntament. Una vintena de veïnes del municipi s'han inscrit al curs, que s'ha distribuït en dos grups d'una classe setmanal: els dimarts i els dijous, de 8 a 9 del vespre.

Curs d'informàtica a Calonge

Ajuntament de Calonge de Segarra.- El passat mes de novembre van començar les classes de la quarta edició del curs d'informàtica per a adults a Calonge de Segarra, organitzat per l'Ajuntament. S'han format dos grups, d'entre 8 i 9 alumnes cadascun, distribuïts en classes setmanals: un grup els dilluns i l'altre els dimecres, ambdós de 7 a 9 del vespre al local social de Calonge de Segarra.

El curs va adreçat a adults amb coneixements bàsics o mitjans d'informàtica, i es treballaran els següents continguts: iniciació al paquet Windows i Office, entorn d'Internet, blogs, correu electrònic, retoc d'imatges i xarxes socials, entre d'altres.

Sanaüja celebra el final de l'estiu amb un sopar

Maria Garganté.- Malgrat que sempre té lloc ben l'entrat el mes d'octubre, d'uns anys ençà a Sanaüja ha esdevingut tradició celebrar la fi de l'estiu amb un sopar. L'organització va sempre a càrrec de les famílies "estiuajants", que porten molts anys venint de vacances al poble i també molts caps de setmana durant l'any. La majoria amb arrels familiars a Sanaüja, sempre s'han caracteritzat per la relació intensa i d'implicació amb les activitats de la població. Al sopar, però, hi és convidat tothom del poble que ho desitgi. Aquest any, com els anteriors, va tenir lloc al local social i després es va fer ball per concloure la festa.

Vuitantè aniversari a Torà

Redacció.- El passat dia 12 d'octubre, coincidint amb el tradicional aplec al Santuari de l'Aguda, un grup de 21 veïns de Torà van celebrar el seu vuitantè aniversari. El grup organitzador de la trobada ens ha fet arribar el seu escrit:

"Com tot bon toranenc, els 21 que aquest any complim els vuitanta, ens hem aplegat als peus de la Mare de Déu de l'Aguda, agraïts de poder-nos trobar i recordant als que no hi són.

Els que no viuen a la Vila, varen ser l'animació de la trobada amb el clàssic 'què bé que et conserves!'. Salutacions, records del passat, contemplar el paisatge i emprendre la baixada cap a cal Jaumet. Bon dinar, bon humor i adéu-siau, fins d'aquí cinc anys, si Déu vol"

Excursió anual de la Molsosa

Rosa Vila.- El dissabte dia 14 de setembre l'Ajuntament va organitzar una excursió al "Monasterio de Piedra", a l'Aragó. Un grup de 30 veïns de La Molsosa, Prades i els Quadrells es van reunir per passar un bon dia fora de casa. Es va fer una visita guiada per tot el parc, des de cascades d'aigua, com l'anomenada "Cola de Caballo" que és la més espectacular o el llac "Lago Espejo", zones verdes, el riu Piedra, etc.

Al migdia es va fer un descans, parant a dinar en un Restaurant que hi havia a dins del parc; per poder continuar a la tarda amb la visita en el interior del propi Monestir, un antic Claustre Cistercenc del segle XII, amb una Sala Capitular impressionant.

De camí cap a casa varen parar a Saragossa a fer una vista al Pilar. Varen ser moltes hores de viatge, però van valdre la pena.

Gimnàstica a Castellfollit

Sabrina Castilla.- El passat 8 d'octubre es va tornar a engegar el projecte "Belluga't a Castellfollit de Riubregós" que són classes de manteniment per a adults i gent gran. Els assistents a l'activitat es troben cada dimarts i dijous a les set de la tarda a la Sala Polivalent de l'Ajuntament de Castellfollit de Riubregós i una monitora els ensenya com realitzar exercicis, estiraments i tot el necessari per a no fer-se mal durant la pràctica de l'esport.

És molt important dur una vida activa ja que d'aquesta manera el procés d'envelliment és més lent, es reactiva la circulació i ens proporciona elasticitat i independència a l'hora de realitzar esforços i tas-

ques diàries. Està demostrat que una vida sedentària només té inconvenients i és millor fer-se gran amb unes bones condicions físiques ja que així podrem valdre'ns per nosaltres mateixos el màxim temps possible.

Aquest projecte es va iniciar ja fa uns anys i es finançava totalment amb una subvenció de la Diputació de Barcelona, però el 2012 i 2013 aquesta subvenció s'ha vist reduïda considerablement, per la qual cosa l'Ajuntament fa una aportació i a més els assistents paguen 15 euros al mes per ajudar al pagament del cost de l'activitat.

Fotografia nocturna a la torre de Vallferosa

Dani Vidal. - Foto BCNLive, una iniciativa barcelonina especialitzada en fotografia nocturna, de llarga exposició i "Light Painting", va organitzar un taller d'iniciació a aquestes tècniques el passat 21 de setembre, a Vallferosa.

El taller, al qual van participar una desena d'alumnes provinents de diverses parts de Catalunya, es va realitzar en el marc incomparable dels voltants de la torre de Vallferosa, on es van poder captar imatges de gran bellesa.

La fotografia nocturna i la de llarga exposició reque-

reixen un bon domini de la tècnica a dur a terme, com també el "Light Painting" (pintura amb llum), que és el registre fotogràfic de la trajectòria d'una font lluminosa en moviment com ara les estrelles.

Foto BCNLive va comptar amb la col·laboració de l'Ajuntament de Torà per dur a terme el taller. El van impartir els fotògrafs David Parra i Edu Martín. L'Edu té vincles familiars al poble de Massoteres i és coneixedor de la singularitat de la torre de Vallferosa i el seu entorn, on ja havia practicat prèviament aquesta modalitat de fotografia nocturna.

Fotografia nocturna de la torre de Vallferosa (foto: Luis Moreno, edició: Edu Martín)

Vallferosa startrail. Fotografia "Light Painting", d'Edu Martín

Pinsos **BAGÀ**, s.a.

Oficines: Plaça La Creu, s/n
25750 - Torà
Tel. 973 473 011 Fax 973 473 358

Taller **SANTI** **SANAÜJA**

Ctra. Guissona, s/n
Tel. 973 47 61 31
Mòbil. 636 32 86 16
25753 SANAÜJA (Lleida)

[450 € en cupons de descompte]

Nòmina multiEstrella

[Tu] ets l'Estrella

Al teu costat, en el dia a dia

A "la Caixa" et volem fer una mica més fàcil el dia a dia, i també a tota la teva família.

Per això, amb la nòmina a "la Caixa", et podràs beneficiar de múltiples avantatges i emportar-te un **pack amb 450 € en cupons de descompte¹** per a les compres diàries.

1. Promoció de cupons de descompte per un import estimat de més de 450 €, vàlida per als clients que formin part de Nòmina multiEstrella de l'1-10-13 al 31-12-13 o fins que se n'exhaureixin les existències (200.000 packs), i limitada a un pack per client. Cupons d'acceptació general, tot i que l'establiment es reserva el dret d'admetre'ls. El programa Nòmina multiEstrella és vàlid fins al 31-12-13. Consulta'n les condicions a www.laCaixa.es. NRI: 572-2013/9681

Segueix-nos a Twitter @multiestrella_c

DARRERES FESTES MAJORS

Tot i que la majoria de les Festes Majors dels nostres pobles se celebren durant l'estiu, algunes, però, tenen lloc a començament de la tardor. La nostra revista es va fer ressò de les festes estiuenques en l'edició passada. Avui, doncs, presentem un recull de les darreres festes, perquè en quedi constància.

ARDEVOL
FESTA de
les NOIES
19 i 20 d'octubre
de 2013

Dissabte 19
A partir de 2/4 de 12 de la nit, concert amb:
SÉPTIMO A
+
INSERSHOW
+
DT. RESIDENT
I xaranga amb:
TRINXARANGA
Preu: 5€ entrada + xarup
Hi haurà zona exterior amb barra de xarup!

Diumenge 20
A les 6 de la tarda, teatre amb:
"Sis setmanes amb en Michael"
A càrrec de l'ACR de Fals
Associació Cultural, recollida
Com arribar:

La comissió de festes d'Ardèvol
se troba al carrer d'Alfons el
Primer al carrer de la Plaça.

Festa Major de Vicfred

El primer diumenge d'octubre, Vicfred reviu la Festa Major, amb coca beneïda durant la missa i compartida a la plaça per tothom, a part del ball, la nit de rock, i els esports que trobareu en la nostra secció corresponent.

XVIII Festa de les Noies d'Ardèvol

El cap de setmana del 19 i el 20 d'octubre a Ardèvol va ser festa grossa; es va celebrar la 48ena Festa de les Noies. Dissabte, els solsonins Séptimo A i Trinxaranga i els barcelonins Inser-show, van fer ballar i cantar les prop de 400 persones que hi van assistir. L'endemà, calia netejar bé el local i canviar-li el format per a fer la representació de l'obra de teatre "Sis setmanes amb en Michael" del grup de teatre l'ACR de Fals, a la qual hi van assistir una setantena de persones. Aquest any, la protagonista del cartell va ser la Rosa de Segués.

Aleny celebra la Festa Major

El darrer cap de setmana de setembre el poble d'Aleny va celebrar la seva Festa Major. Després de la 2a gimcana de tractors, la qual va tenir lloc el dissabte al matí, la festa va continuar al vespre, amb ball a càrrec de Joan Vilandeny. A la mitja part es van repartir entrepans de pernil per a tothom. L'endemà, diumenge, la Festa Major va concloure amb la tradicional Missa solemne en honor a Sant Miquel, patró d'Aleny.

Festa Major de Fontanet

El mateix dia de Sant Miquel va tenir lloc la Festa de Fontanet, amb una missa presidida pel bisbe de Solsona Xavier Novell. Les prioreres van repartir el pa i les flors a la sortida de l'església que va aplegar una cinquantena de persones en un dia ben assoleiat.

Festa Major de Sant Serni

El passat 15 de setembre es va celebrar la Festa Major de Sant Serni. La jornada va començar amb la missa de Festa Major i a la tarda va concloure amb el music Jordi Caselles. I hi va haver entrepans de botifarra i cava per a tothom.

Festa Major Calonge i del Soler

El diumenge 6 d'octubre va tenir lloc la Festa Major de Calonge i del Soler. Com és tradició, es va celebrar la Missa a l'església de Santa Fe de Calonge. Tot seguit hi va haver un vermut per a tots els assistents. La Festa Major va comptar amb la participació d'una quarantena de veïns i veïnes.

LA FESTA DE LA CASTANYADA AL LLOBREGÓS

Les festes típiques de tardor les tenim per Tots Sants, amb la celebració de la castanyada, menjant panellets, moniatos i fent trobades i sopars amb els amics i la família o a l'escola. Us oferim uns quants exemples de les celebrades a la nostra Vall.

La Molsosa

El dia 2 de novembre amb unes temperatures altes que no són normals per a l'època de l'any, un grup de 50 persones de la Molsosa i contrades es van reunir al Local Social per tal de celebrar la tradicional castanyada. EL sopar va consistir en pa torrat sucat amb tomàquet, botifarres, pernil, formatge i codonyat; després van arribar les castanyes, el moniatos i els panellets, tot regat amb moscatell i cava. Una bona vetllada.

Biosca

El passat divendres dia 1 de novembre van arribar a Biosca uns pintorescos personatges, el castanyer i la castanyera. Es van encarregar de repartir torrades, arengades a la brasa, nous i castanyes. Durant la vetllada es va poder ballar amb la música d'en Joan Vilandeny.

Llar d'Infants de Torà

A la Llar d'Infants vam fer una representació teatral d'un conte que va d'una castanyera que confon els cargols per castanyes i que gràcies a tots els nens aconsegueix trobar les castanyes per torrar-les i menjar-les. Després els pares van coure les castanyes al pati i entre tots, pares i nens, vam gaudir d'un bon berenar de xocolata desfeta, coca i castanyes, gentilesa de l'AMPA.

Sanaüja

La Castanyada a Sanaüja va vestir-se aquest any d'una festa de Halloween pensada per als més petits, organitzada des de l'AMPA de l'escola. Nens i nenes, "terroríficament" disfressats, van poder gaudir de la música i els jocs preparats per a l'ocasió (jocs infantils però també jocs per a pares i mares!).

Massoteres

El poble de Massoteres va complir amb la tradició de celebrar la castanyada el dia previ a Tots Sants. Va precedir la castanyada un sopar de germanor popular, al local social, al qual van participar una seixantena de veïns. Després de sopar, les típiques castanyes torrades al foc per la bona mà del Ton Batlle.

Casal de la Gent Gran de Torà

El dia 31 d'octubre els socis del Casal de la Gent Gran que participen a l'activitat de Física van celebrar la castanyada amb una castanyera molt simpàtica! Ho van acompanyar amb unes quantes castanyes, beguda i un bingo per passar una estona ben distreta. Finalment, també van fer bufar espelmes a la companya Lola Brau, que era el seu aniversari.

Vicfred

La castanyada la van celebrar Sant Guim de la Plana amb un bon sopar. La vetllada va ser distesa i la vuitantena de persones entre grans i petits que s'hi van reunir van degustar unes boníssimes castanyes i els típics panellets. Aquestes trobades són molt importants ja que promouen nexes d'unió entre la gent tot fent petar la xerrada i passant una bona i animosa vetllada.

Ardèvol

L'escola d'Ardèvol va ser amfitriona de les Escoles Rurals del Solsonès el dia de la Castanyada. Prop de 100 infants es van divertir durant el matí amb tallers de reciclatge i, havent dinat, va arribar la castanyera amb el "castanyero" amb cavall i tartrana. Els més petits hi van poder pujar mentre els més grans feien danses.

Castellfollit

A l'escola Sant Roc de Castellfollit ens ha visitat la Castanyera —Josefina Vilamú—, que ens ha fet passar una bona estona. Els petits estaven encantats ballant i cantant amb ella; després hem menjat panellets i castanyes tots plegats. En acabar les activitats de l'escola, davant el local social, hem compartit amb el poble aquesta bonica tradició.

Pinós

Un grup de senyores de Pinós van celebrar la castanyada d'una manera ben activa: amb una caminada des de Su fins a cal Panissa de Freixinet i tornant per a prop de Santdiumenge. Després de gaudir d'una bona caminada en un paisatge esplèndid, van celebrar la cloenda de la festa amb un elaborat i gustós dinar al restaurant Forn de Su.

DIA DE LA COMARCA A TORÀ

Sílvia Peribáñez Cerveró.- El dissabte 26 d'octubre, Torà va acollir el "2on dia de la Comarca" i la nostra vila es va convertir en la "capital" de la Segarra durant unes hores. La jornada va començar ben d'hora al matí amb una pedalada de BTT organitzada pel Consell Esportiu de la Segarra i el posterior esmorzar ofert als corredors. A l'escola Sant Gil vam poder assistir a la xerrada "Reciclatge i compostatge a la Segarra" i a l'exposició sobre l'autocompostatge de l'Agència de Residus de Catalunya.

A la Sala de Plens de l'Ajuntament, els alcaldes de la Segarra es van trobar en un consell extraordinari al que també va assistir Joana Ortega, vicepresidenta del govern, que posteriorment també va presidir la inauguració de l'exposició "25 anys fent comarca" al Convent de Sant Antoni. Aquest acte central va servir també per reconèixer a tots els alcaldes, consellers comarcals i personal del Consell Comarcal dels últims 25 anys.

Paral·lelament i a la plaça del Pati, la colla sardanista "Jovencells" de Cervera va oferir la seva actuació.

Posteriorment, a l'hora de dinar les diferents personalitats de la comarca van aplegar-se al pavelló municipal on se'ls va reconèixer novament. Durant el dinar, malgrat que tots els actes s'anaven endarrerint, tots els que hi van ser van poder escoltar els versos recitats per la Núria Feliu. El quartet "Sporadick Brass", de l'Orquestra Julià Carbonell, va posar el toc musical a l'acte que, finalment no va poder acabar-se amb la dansa dels gegants de Torà i de Sanaüja, ja que el retràs acumulat durant la jornada va impedir aquesta dansa, tot i que sí que es va poder realitzar un petit passacarrers que va divertir a petits i grans.

"la Caixa"

Torà
Pl. de la Creu - Av. Solsona
25750 Torà
Tel. 973 46 40 20
Fax 973 47 38 15
e-mail: oficina.4378@lacaixa.es

Llobregós
informatiu

Regala una
subscripció

TV3: EL PROGRAMA ***DIVENDRES AL LLOBREGÓS***

“Divendres” i “Els Optimistes” a Torà

Sílvia Peribáñez Cerveró. - La setmana del 23 al 27 de setembre, Torà es va convertir probablement en la localitat més mediàtica i popular de Catalunya ja que el programa “Divendres” de TV3 es va emetre des del nostre poble i el programa “Els Optimistes” de Catalunya Ràdio també es va desplaçar, primer amb el seu reporter Xavi Canalias i després amb els seus presentadors Àngel Llàcer i Manu Guix a la sala de plens de l'Ajuntament.

La plaça del Vall va ser l'escenari de “Divendres” on l'Espartac Peran va poder parlar amb diferents personatges de Torà que li van explicar des del patrimoni cultural i paisatgístic de la Vall del Llobregós, passant per la nostra gastronomia, els bolets, iniciatives empresarials, productes típics, costums, dites populars, etc.

Hem de fer especial menció a la intervenció del nostre coordinador a la revista, en Fermí Manteca, que va demostrar amb les seves explicacions, una vegada més que el Llobregós és un riu que conforma una vall amb personalitat pròpia i que encara és una zona molt desconeguda i fora dels circuits turístics més típics i, per tant, molt interessant per descobrir per la gent de fora. Esperem que haver mostrat la nostra terra a tothom faci que deixem de ser aquella zona fronterera i en terra de ningú, per on passa molta gent que segur haurà descobert els seus encants.

Per altra banda i, paral·lelament al programa “Divendres”, l'equip d’“Els Optimistes” de Catalunya Ràdio també es va desplaçar a Torà i va emetre part del seu programa des de l'Ajuntament i el dia 27 el van emetre en la seva totalitat, fet que va permetre als toranesos poder comprovar com es realitza un programa de ràdio d'humor amb dos presentadors molt famosos.

L'Àngel Llàcer i el Manu Guix van portar el seu optimisme amb una cançó dedicada exclusivament a la nostra població.

El fet d'acostar la ràdio i la televisió públiques a les comarques més desconegudes del país fa que espais com la Vall del Llobregós es transformin en llocs on la gent s'hi vol acostar per descobrir la seva gent i el seu territori.

ENTREVISTA A RAMON GENÉ COMA

El dia assolellat m'acompanya en el viatge fins a Tarroja de Segarra. No puc evitar pensar que per a la feina de la persona que vaig a veure serà beneficiosa la presència de l'astre rei.

Acabo de fer el trajecte a peu i aprofito per fer fotos d'indrets del poble que em criden l'atenció. Poca gent pel carrer i un ambient molt tranquil.

Passejant he arribat gairebé sense adonar-me'n al meu destí. La "Tuna", una preciosa gossa de pel clar, tot remenant la cua, m'ofereix una inesperada benvinguda.

En Ramon surt a rebre'm i immediatament la conversa s'anima parlant de la feina que l'apassiona i trenquem el suposat protocol de la típica entrevista.

Per continuar la conversa ens endinsem en la seva oficina d'ambient rústic. Un indret de pedra on estem rodejats de portadores, tenalles i "porgadors" com diem aquí (garbells en altres llocs). Un antiga menjadora d'animals em serveix per recolzar-me.

Anem als orígens, com comença Dàlit Natura?

Doncs comença perquè em vaig quedar a l'atur a una edat ja madura, però encara jove. Amb cinquanta anys de vegades sembla que ja no ets útil a la societat. Abans del projecte de Dàlit Natura vaig tenir una casa de turisme rural, però al temps anava madurant aquesta idea. O treballava en un projecte meu o potser tot el que trobaria seria una feina que no m'ompliria.

...i vas pensar en torrar ametlles.

De fet van ser els meus lligams amb el territori que em van fer pensar en un producte d'aquí i poc manipulat. Parlant amb uns avis sobre un curs de cuina al microones que van fer, vaig crear el pirmer producte. Sis mesos més tard vaig fer el segon, unes ametlles tipus garrapinyades fàcils d'acabar-les de fer a casa i amb menys sucre.

...i l'Slow Torrat al Sol?

Dos anys després tinc la idea d'aprofitar el sol per torrar les ametlles i de fer un producte ja acabat que arribi al gran consumidor. Es tracta d'aprofitar l'energia i els nutrients del fruit, manipulant-lo el mínim per diferenciar-lo dels altres torrats. Ara estic treballant amb matèria primera procedent de l'agricultura convencional i també amb producte ecològic. Cal tenir en compte que a més de 45 graus es perden molts dels nutrients i aquest va ser un dels motius per fer aquest producte al sol. Els altres dos factors que em van decidir van ser que no tothom té microones i també el perfil d'un possible consumidor de aliments poc processats però ja llestos per a consumir.

La terra on la boira embolica els ametllers i tu decideixes aprofitar el sol.

En temps de crisi, crea una empresa pròpia a Tarroja de Segarra i comercialitza ametlles torrades al sol

El meu lema és “La crisi depèn de tu”. Tu pots fer molt per tú mateix i una ambició raonable és molt positiva.

Conferència a El Portal de l'Àngel, sala cultural de “El Corte Inglés”, Instituts, etc. D'això parles en les teves xerrades motivadores?

M'han convidat varies vegades a fer-ne i m'agrada compartir la meva experiència tant amb joves estudiants com amb altres persones en la meva situació. Moltes vegades el nostre problema som nosaltres mateixos.

...i l'administració com t'ha tractat? Ho has tingut fàcil?

El fet de viure al món rural potser fa que estem més propers a la dministració. Em sento ben tractat i tampoc podem carregar-ho tot a l'administració. Per dir-ho de forma planera, si et poses les “piles” ho aconsegueixes.

Per què Dàlit, què significa?

El nom surt del diccionari de “Paraules que no es troben al diccionari” del meu oncle Josep Coma (escriptor i mestre de Tarroja). Vol dir “empenta”, per pujar a la mula per exemple.

Ramon va formar part del programa “Empenta”, l'espai de persones amb idees i projectes de Catalunya. Continuem la nostra conversa ara ja parlant del futur i de nous productes. El sol, tan important per a la vida i per a l'empresa del Ramon, continua ben present en el breu recorregut pels carrers de Tarroja de Segarra. Ha estat un plaer.

Gemma Martínez

Més informació: <http://www.dalitnatura.es/>

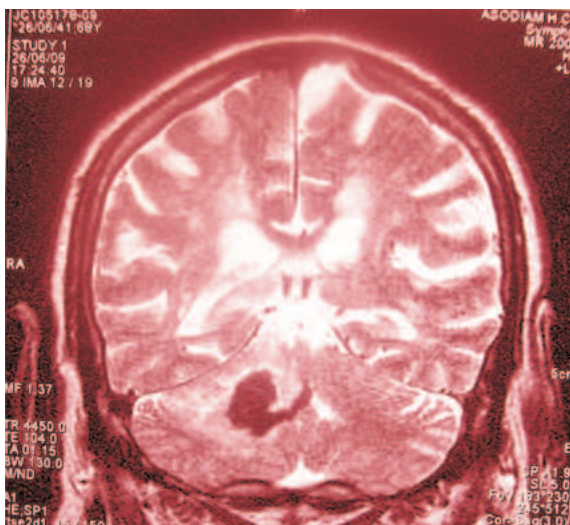
L'ICTUS

A l'estat espanyol unes 130.000 persones cada any tenen un ictus, de les quals un 70% queden discapacitades o moren. L'ictus és la segona causa de mort i la primera en les dones. L'ictus és una malaltia que ocasiona una gran discapacitat, sent la primera causa de dependència en l'adult i la segona causa de demència al món, la qual cosa la converteix en una de les alteracions que genera major càrrega social i econòmica. Més del 20% dels pacients presenten una paràlisi més o menys greu, impossibilitat per caminar, alteracions del llenguatge, alteracions de la memòria, de la capacitat cognitiva i de conducta.

L'estudi IBERICTUS estableix que, cada any, a Espanya, i per cada 100.000 habitants, es produeixen 187 nous casos d'ictus amb major incidència en els homes. Aquest problema clarament es veurà agreujat d'aquí a uns anys pel progressiu envelliment de la població. Aproximadament el 75% dels ictus afecten a pacients majors de 65 anys. No obstant això, l'ictus no és una malaltia de la gent gran. Com a mínim 1 de cada 4 ictus es presenten en persones de menys de 50 anys.

Es denomina ictus o malaltia cerebrovascular aguda a un trastorn brusc de la circulació cerebral, que altera la funció d'una determinada regió del cervell. Hi ha dos grans tipus d'ictus: l'isquèmic i l'hemorràgic. L'infart cerebral passa quan s'obstrueix una artèria i no arriba sang a una zona del cervell; hemorràgia cerebral es produeix quan es trenca una artèria i la sang s'acumula en una zona de l'àrea del nostre sistema nerviós central.

Aproximadament el 80-85% de tots els ictus són isquèmics, és a dir, lesions per falta d'aportació sanguínia al cervell (infarts cerebrals) i un 15%-20% es deuen a la ruptura d'una artèria dins del cervell, la qual cosa coneixem com a hemorràgia intracerebral. La gravetat

RMN de crani mostrant hemorràgia intracerebral profunda (cerebel·la): zona fosca.

d'aquest tipus d'ictus no solament resideix en el dany local sinó en l'augment de pressió que origina dins del crani, la qual cosa afecta a la totalitat del cervell i pot comprometre la vida.

Sens dubte es pot prevenir l'ictus. Les mesures de prevenció estan encaminades tant a prevenir un primer episodi d'ictus isquèmic (prevenció primària) com les recurrències en aquells pacients que ja han patit algun episodi (prevenció secundària). La prevenció primària, en la immensa majoria de la població, es basa en la correcció dels hàbits de vida.

Qualsevol persona pot patir un ictus. Però se sap que les possibilitats augmenten considerablement a partir dels 60-65 anys. Avui dia sabem que per cada dècada consecutiva després dels 55 anys, es dobla el risc de patir un ictus. De tal manera que amb l'envelliment s'incrementa de forma progressiva la possibilitat de patir-ho. Gràcies als estudis epidemiològics s'han pogut identificar un gran nombre de factors de risc com ara hipertensió arterial, diabetis, malalties cardíaques, especialment una arítmia que coneixem com a fibril·lació auricular, dislipèmia (elevació del colesterol), apnea de la son, obesitat i hàbits de vida nocius:

Ctra. de Calaf, n.º 1
Pol. Ind. L'Aguda
Tel./Fax 973 47 31 25
25750 Torà (Lleida)

Av. Generalitat, 8
Tel. 973 55 02 02
25210 Guissona (Lleida)

CERÀMICA RAJOLES ARTICLES SANEJAMENT CEMENTS

Assessorament
fiscal, laboral
comptable, empresarial,
jurídic i financer

Avda. de la Generalitat, 3
25230 MOLLERUSSA
Tel. 973 712 233

L'ictus és la primera causa de dependència en l'adult

tabaquisme, abús d'alcohol i sedentarisme.

Si es controlen els factors de risc es pot evitar fins al 80% dels casos d'ictus. Dieta baixa en greixos i sal, exercici físic moderat, controlar el pes, la pressió arterial, nivell de colesterol i sucre en sang. Abandonar el tabac, consum moderat d'alcohol, controlar el pes regularment i si es perceben palpitations sense haver realitzat activitat física prèvia, és recomanable que sigui vist pel seu metge.

L'ictus constitueix una urgència neurològica que precisa ser coneguda de forma urgent. És fonamental que el pacient i les persones que l'envolten puguin conèixer els símptomes d'alarma per al seu trasllat immediat a un centre hospitalari degudament preparat. Encara que aquests símptomes desapareguin en uns minuts no s'ha de perdre temps i s'ha d'anar de forma immediata a l'hospital per rebre assistència neurològica.

Les unitats d'ictus en els Serveis de Neurologia constitueixen el recurs més eficient per al tractament de la fase aguda de l'ictus. La valoració neurològica precoç, el monitoratge i el treball multidisciplinar afavoreixen un millor pronòstic tant pel que fa a la mortalitat com a la dependència. Aquest dispositiu assistencial ha demostrat que redueix la mortalitat, la dependència i la necessitat de cures institucionals en els pacients amb d'ictus. El seu benefici és independent de l'edat, sexe i gravetat de l'ictus a l'ingrés i és similar per als diferents tipus d'ictus. Es manté al llarg del temps i és cost efectiu. No obstant això, persisteixen desigualtats territorials que és prioritari millorar el més aviat possible. Actualment el nombre és clarament insuficient per poder garantir una atenció d'excel·lència en tot el país.

Sílvia Porta i Simó

SÍMPTOMES D'ALARMA

Pèrdua de força de la cara, braç, i/o cama d'un costat del cos d'inici brusc.

Entumeciment de la cara, el braç o la cama d'un costat del cos.

Trastorn brusc del llenguatge.

Dificultat per parlar o entendre o ser entès.

Pèrdua de visió en un o tots dos ulls.

Mal de cap intens, sobtat i sense causa aparent associada a nàusees i vòmits (no atribuïble a altres causes).

Dificultat per caminar, pèrdua d'equilibri o coordinació.

**ELECTRICITAT - FONTANERIA
MANTENIMENTS**

Jordi Freixes Torramorell

Casa Renyès - L'Aguda - 25750 - Torà

**Tel. 973 296 128
600 077 349
646 549 249**

j-f-t-renyes@hotmail.com

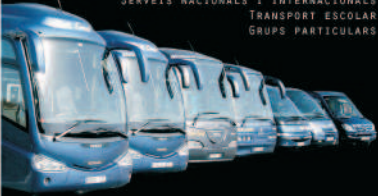
Ctra. de Calaf, nau 2
25750 TORÀ (Lleida)

Tel. 973 473 590
Fax 973 473 807

AUTOCARS

Prats Serrat

SERVEIS NACIONALS I INTERNACIONALS
TRANSPORT ESCOLAR
GRUPS PARTICULARS

AUTOCARS PRATS SERRAT

C/ Calaf, Nau 2 - 25750. Torà, LLEIDA
Tels: 973 473 590 - Fax: 973 473 807
e-mail: info@autocarspratserrat.com
web: www.autocarspratserrat.com

Hostal de Pinós

973 473 062 - 687 528 057

Pl. del Santuari, s/n
25287 Pinós

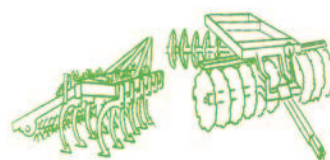
www.restaurantdepinos.com

(Dimarts tancat, excepte festius)

MATERIALS PER A LA CONSTRUCCIÓ
BANY I COMPLEMENTS

JORDI VILAR, S.L.

Ctra. Manresa, km. 50 - 25280 SOLSONA
Tel. 973 48 2077 - Fax 973 48 2373

Tallers Porta
MAQUINÀRIA AGRÍCOLA

Josep Porta Gené
Av. de Solsona, 22
Tel 973 473 100
25750 TORÀ

mobles
PEREZ

IL·LUMINACIÓ - DECORACIÓ - INTERIORISME

Plaça Barcelona'92, núm.3 • C/. Isidre Vilaró, 14 - **08280 CALAF** (BCN) • Tel./Fax 93 868 04 28

TRANSPORTS I CEREALS
COMERCIAL ARDEVOLANA, S.L.

Casa Fexxes
25287 Ardevol de Pinós (Lleida)

Tel.: 973 47 35 34

Fax: 973 47 30 14

Mòbil: 687 50 37 30

el **QUIOSC**
del passeig

Passeig Santa Calamanda, 15
Tel. i Fax 93 868 02 76
08280 CALAF

GAUDIR LA TARDOR... O NO

Ja ha arribat la tardor? On és la tardor a les nostres viles, pobles i poblets? Sí que és veritat que fins fa pocs dies hem gaudit d'un allargament de l'estiu meteorològicament parlant, però no em refereixo a aquest fet.

En pocs dies, els jardiniers municipals han deixat els arbres dels nostres parcs, jardins i rambles ben despallats, estalviant un parell de mesos de feina als arbres. De cop i volta, quan he sortit al carrer he dubtat de l'època de l'any en què estem.

Sí, sí, mengem castanyes, moniatos, panellets, mangranes... Però l'entorn no acompanya.

Com ensenyarem a gaudir als nostres fills dels colors de la tardor, del so del trepig de les fulles seques i la seva textura? Podran identificar els nostres fills la caiguda de les fulles amb l'arribada de la tardor? Quan a l'escola els demanin que portin fulles seques, on les hauran d'anar a buscar?

Als nostres néts els haurem d'explicar que nosaltres vam viure un temps en que quan arribava una estació que es diu tardor gaudíem trepitjant les fulles dels carrers, arrossegant-les perquè ens cobrien els peus o fins hi tot rebotant-nos-hi.

On trobarem els valors de les diferents etapes del cicle de la vida: néixer, créixer, reproduir-se i morir? Com entendrem que calen uns períodes de descans i recolliment per després ressorgir amb tota l'energia?

Com podem observar el pas del temps i que hi ha un temps per a cada cosa?

En temps de retallades, sembla ser que els nostres arbres també han rebut una bona tisorada. Vull pensar que és per un tema de salubritat, higiene i eficàcia, però també segurament econòmic. Ens hem acostumat a veure-ho tot net i a més a què ens ho facin.

Afortunadament, tenim la sort de viure en un territori de climes i de vegetació molt variada i segur que serem capaços d'organitzar una sortida per anar buscar fulles seques en algun dels nostres bucòlics boscos de roures, faigs i castanyers.

Montse Miquel
Pedagoga, col·legiada núm. 00969
www.uncopdema.cat

TORRA

CEREALS I LLAVORS TORRA, S.L.

C/. Palouet, s/n
25750 TORRA (Lleida)

Tels. 973 473 433 - 973 473 372
Fax. 973 473 572

TREBALLEM I REFORCEM

- Continguts de primària i ESO.
- Comprensió i expressió oral i escrita.
- Lectura, ortografia i matemàtiques.
- Atenció i concentració.
- Autoestima i seguretat.
- Classes puntuals.

ATENCIÓ INDIVIDUALITZADA I PERSONALITZADA

ORIENTACIÓ PEDAGÒGICA FAMILIAR

Pautes de millora en el comportament i recursos per potenciar els hàbits i l'autonomia personals.

TARÀ TAMBE PER INTERNET:
www.uncopdema.cat

Plaça de la Plana, 2 Baixos
25210 Guissona - Tel. 666 73 2 422

Ctra. Barcelona - Andorra, s/n
25750 TORÀ (Lleida)
Telèfon 973 47 34 21

SERVEI INTEGRAL DE

JARDINERIA

Torà (Lleida)

El jardiner de Torà

658 55 03 76

www.eljardinerdetora.com

eljardinerdetora@hotmail.com

Us ofereix:

loga
Aeròbic
Manteniment
Ball de saló

Av. Solsona, 49 - 25750 TORÀ

Tel. 973 473 506
637 714 105

BLAI GABINET DE SERVEIS, SL

PONTS - TEL 973 460 500

TORÀ - TEL. 973 473 155

**GESTORIA
ASSEGURANCES**

**LABORAL-FISCAL
COMPTABILITATS**

www.llobregos.info

**EXCAVACIONS
DUOCASTELLA S.L.**

Castellat - 08263 SANT MATEU DE BAGES (Barcelona)

Tel. 93 743 30 52 - Tel./Fax 973 473 163

www.excavacionsduocastella.com

e-mail: calmarquet@calmarquet.net

SOLA

MAQUINÀRIA AGRÍCOLA SOLÀ S.L.

Ctra. d'Igualada s/n - 08280 CALAF

tel. 93 868 00 60 fax 93 868 00 55

E-mail: sola@solagrup.com

JOVES AUTÒNOMS

La crisi econòmica està deixant molta gent a la vorera i al nostre país ja són més de 630.000 els aturats que busquen feina i no en troben. Però per a molts joves no tot és negatiu, sinó que han sabut donar la volta i cercar solucions positives no sense esforç. S'han fet autònoms i han muntat la seva feina o han continuat el treball dels pares per trobar una sortida a la seva vida. A la nostra Vall n'hem trobat uns quants que presentem en aquestes pàgines, els felicitem i els encoratgem en la seva iniciativa.

Isaac Soteras Lozano
38 anys
Lampista
Torà

Què et va fer decidir a fer-te autònom?

Després de 10 anys vaig plegar de la meua antiga feina en una fàbrica de Torà ja que no veia les possibilitats de futur gaire clares. En aquell moment vaig decidir treballar del què jo sabia i pel què realment havia vingut a Torà, és a dir, fer de lampista. Em vaig fer autònom, sobretot perquè em permet tenir flexibilitat horària i com que quan vaig crear l'empresa ja estàvem en plena crisi, les coses no podien anar malament ja que començava de 0. Actualment, treballo força i la meua clientela, en la seva majoria, és a la Vall del Llobregós i a la zona de Guissona.

Perspectives de futur

Espero que tot rutlli com ara, em conformo amb l'actual volum de feina que tinc, tot i que no em faria res ampliar-lo, que em permet guanyar-me la vida i que també em permeti donar feina a algú que m'ajudi amb les tasques administratives i a un operari que m'ajudi amb la feina de lampista. També m'agradaria que al meu fill Marc, que és molt petit, li agradés el meu ofici i volgués treballar de lampista com jo. M'agradaria que continués perquè sovint surto molt satisfet de la feina i voldria que ell també ho sentís. Si es donés el cas, en el futur, l'animaria i l'ajudaria a seguir amb la meua feina com lampista.

Joel Vilella Martínez
30 anys
Hosteleria
Sanaüja

Per què vas decidir fer-te autònom?

Faig la feina que m'agrada. Ho he estudiat, i ho he viscut a casa desde petit. Circumstàncies personals i familiars em van fer posar al davant del negoci i passar a ser empresari a l'acabar els estudis. Tenia l'experiència assolida amb les practiques en sala, cuina i pastisseria. La satisfacció personal de treballar per mi i en el que m'agrada va ser decisiu tot i què mai estem prou formats i hem d'aprendre cada dia. M'agraden totes les vessants del meu negoci, la cuina, el tracte amb el públic, explicar un plat o un ví. El fet de tenir una mare jove i comptar amb ella en les tasques de la cuina ens ha permès conservar les arrels i alhora

introduir una cuina més immediata basada en bons productes, adaptada als temps que corren i a les demandes del públic.

Perspectives de futur

Millorar cada dia. Ampliar l'equip de La Mallola amb un nou soci, el meu germà Levi, que de fet, ja està començant. Continuar amb l'elaboració del vi l'Esglaó que faig amb altres socis tots vinculats al món de la restauració. Estem molt contents de l'acceptació que ha tingut. Vendre'l de forma directa als nostres negocis ens ha permès oferir un producte que coneixem molt bé ja que desde collir el raïm fins a la taula seguim el procés i l'evolució. Innovar i experimentar plats en la cuina lligat a les arrels del territori treballant amb productes frescos i/o propers. Estem en una zona privilegiada en plena Vall del Llobregós encara força desconeguda pel públic en general, i la nostra aposta és clara: amb la nostra petita aportació contribuir al desenvolupament de la comarca i exercir una activitat empresarial compromesa.

Sara Diana Quiñones Gonzalez

24 anys

Estudiant de psicologia a la UB i ramadera avícola en ecològic

La Molsosa

Què et va fer decidir a fer-te autònoma?

El tema de ser autònom va sorgir arrel de que la meua família tenien la masia des del 97. La situació va arribar al punt de que no era viable mantenir-la sense realitzar-hi alguna mena de projecte, idea que feia anys que teníem en ment, ja que no volíem que fos una simple llar de cap de setmana, volíem realitzar una activitat que ens vinculés amb la terra i amb aquell lloc en el qual jo hi vaig créixer. Quan es va donar la situació en que això es va plantejar seriosament, em vaig oferir personalment per treballar-hi, degut a que les poques feines que ofereix la ciutat, no m'agraden, sempre m'ha

agradat treballar amb animals i a la natura, no tancada en un centre comercial, un bar o despatx. Per altra banda, ser autònom em dona l'avantatge que em permet ser la meua pròpia cap y autogestionar-me sense dependre de ningú. Tot això sumat a l'actual situació de precarietat laboral que assetja el país, m'aporta l'oportunitat única de tenir una feina en quelcom que m'agrada i m'omple, cosa molt complicada en aquests temps.

Perspectives de futur

Les perspectives de futur, tenint en compte que les del present són bastant positives, les de futur encara ho són més, o això esperem. Òbviament no s'inicia un projecte si no creus que serà viable i el mercat ecològic, malgrat la crisi, està actualment en creixement. Encara que és cert que empreses que porten anys dedicant-s'hi no et motiven gaire quan els preguntes com els hi va, crec que també es tracta d'aconseguir els contactes necessaris i d'idear noves maneres de fer les coses, fent plataformes de productes de la zona, per exemple. Crec que la situació general actual ens posa a tots en la situació de ser creatius i idear noves maneres de procedir, tots ens hem de reinventar.

Diana Pop i Joan Caelles

34 i 25 anys

Cambres del Pub Chaplin de Guissona

Ardèvol

Què us va decidir a fer-vos autònoms?

Fa molts anys que parlàvem (sense concretar quan ni com) de muntar algun negoci a mitges, en el món de la restauració. Però com que els dos teníem les nostres ocupacions no anava a més. Quan la Diana es queda a l'atur surt l'empenta que ens faltava per decidir-nos i comencem a buscar més seriosament; veiem que a Guissona hi ha un local desaprofitat, que és el pub Chaplin, i amb un petit estudi de mercat observem que hi ha un petit buit en aquest sector. Guissona és molt heterogeni i vam obrir el pub amb la intenció que tothom s'hi sentís bé. Amb por, il·lusió i optimisme decidim tirar-ho endavant i d'això ja fa un any i mig.

Perspectives de futur

Diana: a mi m'encantaria poder-me jubilar en aquest negoci; ja que voldria dir que ha anat molt bé. Però cal tocar de peus a terra i ja es veurà.

Joan: No m'ho he plantejat mai, tant de bo que aquest projecte duri molts anys, però sobre la marxa ens anirem adaptant al què sorgeixi.

Marc Coberó i Xavier Torné
31 i 32 anys
Paletes
Torà

Què us va decidir a fer-vos autònoms?

La necessitat. Ens vam quedar sense feina i vam decidir emprendre aquest negoci que ja coneixíem pel nostre compte

Perspectives de futur

Actualment el sector s'està encaminant cap a les reformes, ja que l'obra nova està parada i en obra pública va sortint alguna cosa, però sobretot reformes... Aquest és un negoci que és difícil de predir ja que va sortint sobre la marxa, però el que està clar és que si es fa la feina bé, el boca-orella ajuda i la gent confiarà en la nostra professionalitat.

Andreu Raurich Marrades i Dolors Bonamusa Canals
43 i 45 anys
Laboratori de cosmètica natural
Aleny (Calonge de Segarra)

(Lilà Cosmètics és un laboratori de cosmètica natural. Entenent cosmètica natural en el sentit estricte, és a dir, cosmètica natural i ecològica que està certificada per una empresa externa reconeguda que dona les garanties de què realment fem cosmètica natural. Desenvolupem, fabriquem i distribuïm tot tipus de cosmètics naturals sota la marca "Lilà". Els nostres punts de venda són les ecobotigues, dietètiques i herboristeries. També fem venda directa a la cistella de compra de la nostra web www.lilacosmetics.com. Els nos-

tres cosmètics es caracteritzen per tenir continguts ecològics molt elevats, textures i olors agradables i preus molt assequibles, doncs fem producte de proximitat i per tant intentem minimitzar els intermediaris.)

Que us va decidir a fer-vos autònoms?

Teníem l'experiència necessària, volíem tornar al poble on tenim les arrels i contribuir al seu desenvolupament econòmic aportant el nostre granet de sorra. A més creiem que viure en un entorn rural és més saludable que fer-ho en un entorn urbà, i és molt coherent fer cosmètica natural en un entorn natural i tranquil.

Perspectives de futur

Molt bones, doncs el producte natural i ecològic té bona acollida, cada vegada es consumeix més i els consumidors també valoren que a més siguin productes de proximitat. En el nostre país són molt pocs els laboratoris que facin cosmètica natural certificada.

Montse Mases Parramon i Raquel Molins Miró
41 i 36 anys.

Perruqueres a la Perruqueria Enriqueta SCP .
Torà.

Què us va fer decidir a fer-vos autònomes?

Ja feia 8 anys que treballàvem juntes i quan l'Enriqueta es va jubilar no vam dubtar ni un moment en seguir el negoci perquè sempre ho havíem tingut clar. A més a més ja era un negoci que rutllava, amb la clientela feta i pensem que ser el teu propi cap té avantatges, per exemple, per nosaltres dues que som mares i que en moments puntuals ens podem combinar la feina si convé. Per altra banda, avui en dia, tenir un negoci propi té desavantatges, ja que els beneficis són molt elàstics, sobretot des de la pujada de l'IVA. Ens entenem molt i ens agrada treballar

juntes, per aquesta raó va ser una bona idea començar aquest projecte en comú.

Quines perspectives de futur teniu?

La nostra societat és jova, encara no fa 2 anys que la vam crear, però tenim tota l'empenta per tirar el negoci endavant i dedicar-nos al què ens agrada i amb el què ens guanyem la vida. Ens agradaria que la feina generés els suficients beneficis per ampliar i renovar la perruqueria. Volem seguir treballant pels nostres clients de sempre i també donar-nos a conèixer a nous clients de la zona. La perruqueres hem d'estar atentes a les noves tendències i això és el què seguirem fent, per oferir als nostres clients els tractaments, els productes i els nous pentinats que desitgin.

Jordi Rovira Mases

34 anys

Dependent a la Llibreria i Estanc Rovira
Torà

Què et va fer decidir a fer-te autònom?

El negoci m'agrada, ho he vist tota la vida a casa i va arribar un moment en què volia canviar de xip, deixar la meva antiga feina i provar de passar al davant, ja que abans només ajudava als meus pares en ocasions puntuals. M'agrada la feina de cara al públic i penso que és millor treballar per a un mateix encara que sigui arriscat, sobretot actualment. A més a més, és un orgull seguir amb el negoci dels meus pares.

Perspectives de futur

Ja es veurà. La clientela és fixa i en qüestió de premsa, revistes, regals, objectes de papereria i llibreria, les coses funcionen com sempre. Respecte al tabac, tot i que la gent fuma menys, encara és un producte rendible. De moment vull seguir una temporada igual i pot ser que més endavant em plantegi millorar o ampliar el negoci, sempre pensant en tenir molts productes per servir als meus clients.

SIKARRA, LA CIUTAT QUE DONÀ NOM A UNA COMARCA

**“Delenda est Sikarra”:
la història condemnada**

La comarca de la Segarra pot vantar-se de posseir un dels topònims de ben segur més antics dins el nomenclàtor comarcal català, malgrat avui l'extensió de la comarca sigui només una mínima expressió de la vastíssima “Segarra històrica” o natural. Precisament sempre s'havia donat per bo que l'origen del mateix topònim es trobava a Prats de Rei (que avui forma part de “l'artificial” comarca de l'Anoia), on s'hi troben unes làpides romanes del segle I aC que fan referència al “municipium sigarrensensis”. Fa dos anys i mig, però, l'Associació Cultural Fòrum l'Espitllera i la Fundació Jordi Cases i Llebot van adquirir en pública subhasta una peça excepcional que reulava encara dos segles més l'origen del segarrenc topònim: una moneda corresponent a un “tetartemòrion” –divisor de la dracma grega–, amb l'anvers decorat amb un cap masculí i el revers amb dues pròtomes de cavall amb les potes aixecades i unides pel tors, que constitueix un cas únic dins el món de l'emissió de moneda ibèrica. Aquest revers, finament treballat malgrat les minúscules dimensions (les d'una monedeta del tamany d'una lletia) incorpora la inscripció “Sikarra” en llengua ibèrica. Avui, aquesta peça “fundacional” de la memòria de la comarca pot visitar-se al Museu Comarcal de Cervera.

Restava, però, el dubte sobre quin era l'emplaçament de Sikarra, que havia de ser un lloc prou important per produir moneda d'aital qualitat. I fou aquesta primavera, quan unes excavacions en l'indret del santuari de la marededéu del Portal, a Prats de Rei –coincident amb l'antic portal d'entrada a la població emmurallada–, hom va creure trobar-hi, finalment, l'evidència de la mítica “Sikarra” citada per Ptolomeu. I és que, efectivament, la descoberta d'unes monumentals restes de la base d'una muralla ibèrica, corresponents a una gran fortificació datada entre els segles VI i III aC, feia del tot plausible que Sikarra fos a Prats de Rei, teoria reforçada encara més per la “continuïtat” del topònim a l'època romana. La troballa es completava, a més a més, amb un dels conjunts de ceràmica grega més importants del país.

Doncs fenomenal troballa, que assentava el fonament d'una antiquíssima memòria històrica, d'una població que per la seva importància i influència passà a anomenar tot un vastíssim territori a cavall de Ponent i la Catalunya Central, està avui sentenciada a desaparèixer novament sota la runa de l'oblit. Sembla que des de la Direcció General de Patrimoni de la Generalitat s'ha decidit que el més convenient és “reblir” el jaciment

—potser ho entendrem més si en diem “tapar-lo, colgar-lo” —, davant la impotència de l'Associació Cultural i Recreativa Sigarra i la Xarxa Sikarra d'entitats, que s'han unit i confeccionat un manifest per mirar de salvar el jaciment. Aquest manifest fou presentat el dia 14 de novembre, quan també es presentà una proposta de dignificació museogràfica. El manifest impulsat per la Xarxa Sikarra i que en una setmana va aconseguir més de cinc-centes adhesions, reivindica el gran potencial en aquesta troballa, que constitueix una fita històrica i amb una gran càrrega d'identitat cultural d'un territori que sovint malda per reivindicar la seva existència.

La “sentència” que plana sobre aquesta descoberta arqueològica contrasta, en canvi, amb el ressò mediàtic i l'atenció institucional prestada a una descoberta d'importància semblant que va tenir lloc al jaciment ibèric d'Ullastret, al Baix Empordà. Plana davant d'aquest fet la sempiterna evidència de que “el lloc, compta” i que malauradament, la diversitat territorial del nostre país no es tracta pas per igual. En aquest cas i en tants d'altres, una vegada més el mateix resultat del partit: Empordà 1 – Segarra 0.

Maria Garganté

MANIFEST

Per tot plegat, nosaltres, ciutadanes, ciutadans i entitats membres de la societat civil segarrina, davant de la voluntat de reblir la cala arqueològica que acull les restes, exigim als nostres representants polítics, al Parlament de Catalunya i al Govern de la Generalitat:

1.- Que aturin el projecte de soterrar allò que considerem els orígens de la nostra història. I que ho facin tot atenent a la importància històrica de les restes, al seu excel·lent estat de preservació, a la seva singularitat estructural, a la seva monumentalitat, a les reduïdes dimensions de la superfície a preservar i al potencial que tenen d'esdevenir un important bé comú en els àmbits social, educatiu, turístic i identitari.

2.- Que enduguin el redactat d'un projecte de museïtzació digne i de qualitat que permeti a qualsevol visitant poder contemplar lliurement les restes de Sikarra i entendre, alhora, la seva transcendència en termes històrics, monumentals i identitaris. Demanem, a més, que aquest projecte es faci sota els estàndards europeus més elevats en l'àmbit museogràfic.

3.- Que en el marc del disseny i implementació d'aquest projecte de museïtzació la preservació de les restes sigui en tot moment una prioritat.

valldellobregos *cat*

CENOTAFIS DEL LLOBREGÓS

LA PERSISTÈNCIA DE LA MEMÒRIA

Creu que recorda el lloc on va morir Francesc de Riquer. 1838

El mes de novembre, que té per inici la festivitat de Tots Sants, és procliu a la remembrança dels difunts. Memòria concentrada en els recintes concrets dels cementiris, espais delimitats on anar a retre homenatge als qui ens precediren. Però també existeix una memòria que emergeix –de vegades de manera imprevista– en els espais sovint més recòndits de la nostra vall i que tam-

bé ens recorden aquests difunts: no es tracta de la seva sepultura, però sí del lloc on aquests deixaren la vida d'aquest món, on familiars o altres persones (pel motiu que sigui) hi erigeixen una creu o monòlit de pedra, que sovint pot contenir una inscripció, que esdevé un altre element important a l'hora de preservar-ne el record. Es tracta de llocs i de petits monuments –que poden rebre el nom de cenotafis– que cobren una significació especial, que vol ser commemorada –que no pas celebrada– per tal que la memòria no es perdi: ni la dels difunts ni la del fet pel qual deixaren d'existir.

Hem escollit alguns exemples al llarg del territori de la nostra vall, que oscil·len en un període d'un segle, aproximadament. Així doncs, tenim dos exemples de creu amb inscripció erigides al segle XIX, fent totes dues referència a morts violentes.

El més antic d'aquests cenotafis recorda l'assassinat de Francesc de Borja de Riquer, carlí declarat i pertanyent a la nissaga dels Riquer de Castellfolit, a mans dels lliberals de Torà. Martí de Riquer, el savi home de lletres recentment traspassat, ho explicava així al seu llibre *Quinze generacions d'una família catalana*: "De l'Hostalet del Vent a Bassols hom hi va per un es-

tret camí, gairebé un corriol, fet al bosc de pins. A cosa d'un quilòmetre i mig d'aquell i quan encara en falten quatre per arribar a aquest, el vianant es veu sorprès, en plena fragositat, per una creu de pedra d'un metre setanta d'alçada amb la inscripció següent: Lo 6 de desembre de 1838 fou mort en aquest siti D. Francisco de Riquer. La mullé y los fills li dedican aquesta espresió de respecte a son amor y recort 1865".

Un altre exemple el trobem a Santes Creus de Bordell, en un indret que s'obre a la bonica vall de Vilanova, i el petit monument és conegut com la "creu dels Lladres". Es tracta d'una creu de pedra inserida en una base rectangular, on en cadascuna de les cares hi ha una inscripció que va narrant l'efemèride que motiva la seva construcció. Hi diu: "Dia 30 junio 1869: Felipe Domenech y 4 foragidos se batieron con el somaten

La Creu dels Lladres, cenotafi de Santes Creus del Bordell. 1869

de Madrona. Fue muerto Felipe y tres de los suyos. / Del somaten fueron heridos dos hombres y los demas, para no ser victimas, tuvieron que matar a sus encarnizados enemigos. / Los bandidos acababan de saquear la casa curato de Madrona, y de poner sus manos viles y sacrilegas en el sacerdote indefenso. / Perseguidos a toque de somaten hasta este sitio, expiaron aqui sus crímenes. Roguemos a Dios por el eterno descanso de sus almas". Val a dir que en aquest cas, més que la memòria dels morts, el monument pretenia esdevenir un "exemplum" i al mateix temps advertència de com podien acabar els que incomplien la llei.

També fent memòria d'assassinats, però en aquest cas de la Guerra Civil, en trobem un a la carretera de Torà a Solsona, prop del trencall de Puigredon, en record de l'assassinat de dos homes, i un altre a Prades de la Molsosa, a l'indret conegut com el Clot de la Pineda, on el 8 d'agost de 1936 tingué lloc l'assassinat de Guifré Lladó, veí de Cererols (Súria) i amb família a Prades i el capellà Pere Farràs, prior de Calaf (veieu el reportatge de Ferran Miquel al núm. 21 de *Llobregós Informatiu*).

Finalment, una de les tipologies més habituals són els cenotafis situats al peu de carretera i que solen recordar a les víctimes d'accidents de trànsit. D'aquests, el més antic i que encara passa molt desapercebut –sobretot perquè roman mig tombat i destruït, també a la carretera de Torà a Solsona i prop de Fontanet– és el d'Antònia Argerich, morta a causa d'un atropellament l'any 1933. Val a dir que fins i tot la Vanguardia del 6 de desembre d'aquell any es feia ressò de la notícia, informant que: *"El auto que hace el servicio de viajeros entre Solsona y Torà, arrolló el otro día a una mujer llamada Antonia Argerich Ribalta, dejándola muerta en el*

Restes del record de l'accident que costà la vida a Antònia Argerich en 1933

Cenotafi en la carretera de Castellfolit a Calaf, de 1953

acto. Por este Juzgado se instruye el correspondiente sumario."

La majoria d'habitants de la nostra vall tenim més present, en canvi, el cenotafi que es troba en un lloc ben visible de la carretera de Castellfolit a Calaf, pocs metres abans de l'anomenada "Casa Blanca". Es tracta d'un monòlit que conté una làpida on es recorda que el 7 de novembre de 1953: "Aquí morí plé de juvenesa i esperances, el veterinarí de 26 anys, Hermenegildo Ribera Canes fill de Vilalta. Amb els teus sants Senyor, al cel sia". Cal destacar, així mateix, que el text estigui en català, malgrat estar en ple franquisme.

Els antics egipcis creien que pronunciar el nom d'un difunt el feia, d'alguna manera, reviure i al mateix temps, si el nom no es pronunciava, desapareixia també el seu record –de fet, no és pas molt diferent a avui en dia: quants noms oblidats s'han hagut de recuperar per "desenterrar" el que en diem "memòria històrica". Perquè la memòria pot ser prima i fràgil com una orella de gat, però aquests cenotafis humils, fets amb la solidesa de la pedra, són tot un manifest contra l'oblit. Petites mostres de la voluntat de persistència de la memòria, manifesta en els racons més diversos de la nostra vall del Llobregós.

A Prades de la Molsosa es conserva el record de l'assassinat de 1936

Maria Garganté i Llanes

PESSEBRE VIVENT D'ARDÈVOL

“

*No m'esperava aquella
autèntica passejada
pel passat.
Amb olor de fum
i amb la humitat
de la molsa ben a prop.*

”

Quan el vaig veure per primera vegada em vaig preguntar perquè no hi havia anat abans. M'esperava una cova amb un nen Jesús, una Maredeu i un Sant Josep. M'esperava quatre pastors amb un foc i algun paisatge bonic.

M'esperava que fos un Pessebre com els que de petita havia fet a casa però amb gran. El què no m'esperava era tot aquell muntatge; immens, però amb cada detall ben cuidat. No m'esperava aquella autèntica passejada pel passat. Amb olor de fum, amb la humitat de la molsa ben a prop, amb àngels que volen i granotes que criden a la bassa de rentar la roba. No esperava trobar-me ballarines que dansen pel seu rei Herodes ni els soldats de calça curta vigilant sense tremolar sota la neu i el fred més hivernals.

No m'imaginava passar per dins de les cases del segle XVIII ardevolanes mentre hi fan tot tipus de

feines i oficis; des de treballar la llana fins el pastisser; des del farmacèutic fins al ferrer, passant pel pastor o pel vinater.

Em vaig quedar enlluernada quan el camí em va portar fins al mig d'una església en ple casament. Esteu bogos? Què hi fem aquí? Em vaig senyar i tot sense adonar-me'n i quan vam haver sortit vaig adonar-me que tot allò formava part del decorat... L'any següent ja estava a la llista dels nous actors; volia conèixer l'altra banda de la funció i ara sóc una de les persones convidades al casament. He de reconèixer que encara ara, de vegades, quan veig entrar la gent a darrere de l'altar se'm posen els pèls de punta. Recordo aquella impressió que em va fer i sense voler somric, pensant que em sento afortunada de formar part d'aquest Pessebre Vivent.

Montserrat

DIES I HORARIS DE LES REPRESENTACIONS

Desembre 2013: Dies 26 i 29
Gener 2014: Dies 1, 4, 6*, 11 i 12

**Les representacions es fan cada
dia a les 18:30 i a les 19:30**
***excepte el dia 6 de gener que
es farà una única representació
a les 19:30**

**Per encarregar les entrades
cal trucar a la Glòria: 678 69 15 39**

Telèfons d'interès

BIOSCA

AJUNTAMENT	973 473 241
CONSULTORI MÈDIC	973 473 528
ESCOLA	973 473 505
PARRÒQUIA	973 473 082

CALONGE

AJUNTAMENT	938 680 409
PARRÒQUIA	938 698 416
RÀDIO ALTIPLÀ	938 680 090

CASTELLFOLLIT

AJUNTAMENT	938 693 031
ESCOLA	938 693 011
PARRÒQUIA	973 524 039

IVORRA

AJUNTAMENT	973 524 036
LOCAL SOCIAL	973 524 100
PARRÒQUIA	973 524 039

MASSOTERES

AJUNTAMENT	973 551 426
CONSULTORI MÈDIC	973 551 226
PARRÒQUIA	973 500 213
TEL.PÚBLIC	973 550 439

LA MOLSOSA

AJUNTAMENT	973 296 090
PRADES TEL.PÚBLIC	973 473 037
PARRÒQUIA	973 524 039

PINÓS - ARDÈVOL

AJUNTAMENT	973 473 292
CENTRE CULTURAL	678 691 539
ESCOLA	973 473 463
PARRÒQUIA	973 473 010

SANAÜJA

AJUNTAMENT	973 476 008
CONSULTORI MÈDIC	973 476 066
ESCOLA	973 476 136
FARMÀCIA	973 476 109
GRALLERS-DIABLES	973 476 163
PARRÒQUIA	973 476 079

TORÀ

AJUNTAMENT	973 473 028
BOMBERS	973 473 380
	973 473 496
CONSULTORI	973 473 333
ESCOLA	973 473 204
FARMÀCIA	973 473 220
PARRÒQUIA	973 473 082

VICFRED

AJUNTAMENT	973 550 586
PARRÒQUIA	973 524 039

Programació de Ràdio Altiplà - La Xarxa 2013-2014

De dilluns a divendres:

00:00 – 04:00	EL LLAC DELS COCODRILS	Selecció musical
04:00 – 06:00	FORA D'HORA	Participació dels oients
06:00 – 09:00	NOTÍCIES EN XARXA ed. matí	Informatiu
09:00 – 10:00	LA TERTÚLIA	Entrevista + tertúlia
10:00 – 13:00	MATINS EN XARXA	Magazine
13:00 – 14:00	ESPORTS EN XARXA	Esports
13:00 – 14:00	COMPROMIS CIUTADÀ (dijous)	Democràcia
14:00 – 15:00	NOTÍCIES EN XARXA ed. migdia	Informatiu
15:00 – 16:00	EL LLAC DELS COCODRILS	Selecció musical
15:00 – 16:00	COCODRIL CLUB (divendres)	Música per recordar
16:00 – 19:00	LA TARDA	Magazine
19:00 – 20:00	NOTÍCIES EN XARXA ed. vespre	Informatiu
20:00 – 22:00	EL LLAC DELS COCODRILS	Selecció musical
22:00 – 23:00	NOTÍCIES EN XARXA ed. nit	Informatiu
23:00 – 24:00	AL CAP DEL DIA	Entrevista

* LA NOTÍCIA AL PUNT abans dels butlletins horaris de les 10, 11, 12, 13, 16, 17, 18 i 19 h.

* EL DIA AL PUNT abans del butlletí horari de les 20:00 h

Dissabte:

00:00 – 08:00	EL LLAC DELS COCODRILS	Selecció musical
08:00 – 09:00	NOTÍCIES EN XARXA ed. matí	Informatiu
09:00 – 11:00	MANERES DE VIURE	Magazine
11:00 – 12:00	COMPROMÍS CIUTADÀ	Democràcia
12:00 – 13:00	* PROGRAMACIÓ LOCAL	La Setmana al Punt L'Informatiu i l'Agenda (Laia Segura)
13:00 – 14:00	SARDANES	Selecció musical
14:00 – 15:00	NOTÍCIES EN XARXA ed. migdia	Informatiu
15:00 – 16:00	L'INTERNAUTA	Noves tecnologies
16:00 – 17:00	SOM TERRA	Món agrari
17:00 – 18:00	VALORS A L'ALÇA	Emprenedors
18:00 – 21:00	EN JOC	Esports
21:00 – 22:00	COCODRIL CLUB	Música per recordar
22:00 – 23:00	ESTRENES	Novetats musicals
23:00 – 24:00	IN AND OUT	Música Dance

Diumenge:

00:00 – 08:00	EL LLAC DELS COCODRILS	Selecció Musical
08:00 – 09:00	NOTÍCIES EN XARXA ed. matí	Informatiu
09:00 – 11:00	MANERES DE VIURE	Magazine
11:00 – 12:00	* PROGRAMACIÓ LOCAL	L'Informatiu i l'Agenda (Laia Segura)
12:00 – 13:00	SARDANES	Selecció musical
13:00 – 14:00	SOM TERRA	Món agrari
14:00 – 15:00	NOTÍCIES EN XARXA ed. migdia	Informatiu
15:00 – 16:00	A LA CORDA FLUIXA	Humor
16:00 – 20:00	EN JOC	Esports
20:00 – 21:00	COR COUNTRY	Música
21:00 – 22:00	CLUB DEL COUNTRY	Música
22:00 – 23:00	MUSICA.CAT	Música en català
23:00 – 24:00	GERARD TRENCH	Música Dance

EXCAVACIONS GERMANS

CASES

Oficines i magatzem: Polígon l' Aguda II, nau 8
25750 TORÀ (LLEIDA)

Tel / Fax: 973.47.36.16 / 629.28.55.18

e-mail: germanscases@excavacases.es

EXCAVACIONS - TRANSPORTS - CONTENIDORS - MATXUQUEIG

**RECOLLIDA
I APLICACIÓ
DE PURINS**

Tel. 973 524 072

610 606 413

CAL MOLINS - IVORRA

Plaça Major - Claret de Torà
telf. 973296008

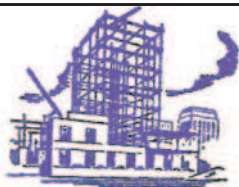
Restaurant "Can Solé Xic"
Turisme rural "Cal Miramunt"
calmiramunt.claret@viladetora.net

Perruqueria
Carmen's
HOME I DONA

Depilacions, solarium...

Plaça del Vall, 8
Tel. 973 473 106
TORÀ (Lleida)

**Construccions
Sant Gil, S.C.C.L.**

c/ Montsec, 21 - 25750 TORÀ
Tel. 973 473 547 consangil@telefonica.net

Atenció personalitzada per a
avis i/o malalts, a domicili.
Servei de neteja per a
particulars, despatxos,
obra nova...

Av. Ponts, 1 - GUISSONA
973 55 25 02 - 618 72 88 59
sad_segarra@yahoo.es

assessoria

COFISCO
S.L.

Plaça de la Creu, 3
25750 - TORÀ (Lleida)

Tel. 973 473 317

Fax 973 473 644

e-mail: cofisco@telefonica.es

25750 TORÀ | LA SEGARRA | LLEIDA
TEL. 973 473 581 | 616 086 185
FAX: 973 473 507 | www.calmas.net

Activitats socials diverses

Càritas Parroquial de Torà no treballa sols per cobrir les necessitats econòmiques dels nostres usuaris sinó que també du a terme activitats que afavoreixin el benestar de les persones del nostre poble o entorn, és a dir contribuir a la resposta de les necessitats socials.

És per aquesta raó que aquest curs hem iniciat dues noves activitats dirigides a cobrir aquest objectiu, de les que estem molt satisfets gràcies a la gran resposta de la gent del poble, resposta que està sent molt significativa.

Una de les activitats que es realitzen és el taller de memòria per a la gent gran i un espai de trobada. En totes dues comptem amb més d'una quinzena de persones. Aquesta bona resposta, ens reconforta i ens fa pensar que estem responnent favorablement a les necessitats socials del nostre entorn.

Però... no podem deixar de constatar que les necessitats econòmiques dels nostres usuaris no ha minvat i que fins i tot hi ha hagut un augment de famílies de les rodalies de Torà, pobles i municipis que fins fa ben poc no havien manifestat, encara, els resultats negatius d'aquesta crisi que està vivint el nostre país. Per aquesta raó iniciem, com és costum en les èpoques properes al Nadal, una nova Campanya de recollida

d'aliments que fem extensiva a tots els pobles de la Vall del Llobregós. Campanya que durarà fins després de les festes de Nadal.

Per fer-nos arribar aquests aliments us podeu posar amb contacte amb el rector del poble o portar-los directament a un dels punts de recollida de Torà, botigues o baixos de la rectoria.

Només ens queda desitjar-vos unes molt bones Festes i un Nadal ple d'alegria i il·lusió!

BON NADAL!!!

*Us agraeix la
vostre companyia.*

Fins aviat.

Plaça d'Hostal, 1
Telèfon 973 47 30 00
25750 Torà (Segarra)

LA PIXARADA DE RAJOY

La territorialitat és l'actitud que tenen alguns animals de defensar un territori en front d'altres individus de la mateixa espècie o d'una espècie diferent. La defensa no sempre és activa, i pot ésser molt especialment dirigida a individus del mateix sexe, de fora del grup o bé a individus que s'acosten amb intencions concretes.

El concepte de territori animal el va proposar per primer cop l'ornitòleg britànic Eliot Howard l'any 1920. A la dècada de 1930 va ser desenvolupat per l'ornitòloga americana Margaret Morse Nice. Tot i això, el concepte es va popularitzar a través del llibre de Robert Ardrey, *The Territorial Imperative*.

Els més clars exemples els tenim en les aus i els peixos, produint fortes coloracions per avisar de la seva territorialitat. Animals com aquests defensen els territoris on tenen implantació i recursos suficients d'aliment per a ells i la seva descendència. La defensa rarament pren forma de lluita real. Són més sibil·lins i utilitzen mètodes visuals, com intensos colors, auditiu, com molts reclams de les aus i olfactoris, a través de deposicions de marques d'olor, com orina. Molts mamífers territorials usen el marcatge territorial amb olors per assenyalar els límits dels seus territoris; marques de deposicions d'orina, excrements, o fregant parts dels seus cossos. Per exemple, els gossos marquen el territori amb orina i excrements, mentre els gats el marquen raspant les seves urpes contra objectes que consideren dins el seu territori natural.

Catalunya, actualment, està dins un territori anomenat "España" que els mandataris de l'estat espanyol consideren que els pertany i que cal defensar sigui com sigui, no fos cas que se'ls hi escapés per la via independentista i es quedessin sense la "gallina dels ous d'or", que dit de passada, li fan estalviar molt el blat de moro.

Fem les vostres participacions personalitzades i de franc per a la Loteria de Nadal i Reis
Tenim números abonats de tots els acabaments
Us enviem la loteria de qualsevol punt d'Espanya

LOTERIA "EL MERCAT" DE CALAF
C/ Sant Jaume, 31
08280 CALAF
Tel. 93 869 91 54
loteriaelmercat@hotmail.com

I què fa Mariano Rajoy per defensar com si fos seu el territori de Catalunya? Doncs Mariano Rajoy, que parla poc i Soraya Sáenz de Santamaria, que parla molt, quan es refereixen a Catalunya, són estrictament estrictes. En primer lloc, trauen importància al procés sobiranista i al moviment independentista. Els relativitzen perquè semblin minoritaris, intrascendents, absurds i crispats. En segon, apel·len al compliment asèptic i contundent de la llei. “*Aplicaremos la Constitución*” és el *trending topic* de la tropa popular. Els agrada semblar diferents, mentre demostren que controlen les regnes del poder i que són amos i senyors del botó roig.

El president espanyol defineix la seva estratègia en contra de l'independentisme català estructurada en uns quants punts simples i contundents. El primer punt del catecisme del govern del PP és que cal escapar el moviment; és a dir, cal inutilitzar l'Artur Mas. Cal rebregar per tots els costats el president de la Generalitat fins que se l'embeïni i acabi demanant perdó. Volen que rectifiqui, que faci propòsit de l'esmena pública i que el seu cap, com el del general Moragas, serveixi com a escarment de patriotes.

El segon punt de l'estratègia de Mariano Rajoy és l'agressió permanent a tot moviment, a tota discrepàn-

cia. Cal colpejar-los fins a rebentar-los allà on els hi faci més mal. Publicar-ne infàmies manipulades i espiar-los fins a la partida de naixement.

El tercer punt es fonamenta en una convicció profunda: consideren que el catalanisme, com ha fet secularment, quan arribin moments crucials, es dividirà i s'enfrontarà. Col·laboraran amb tots els instruments, els mitjans i els recursos perquè sigui així. Diuen estar tranquils perquè, al final, “ja se sap el que fan sempre els catalans”. I no dubtaran a infiltrar-hi homes i maldats per fer-ho encara més fàcil.

Aquesta és l'estratègia de Mariano Rajoy. Si se'n sortirà o no, dependrà de la voluntat, l'encert i la tosuderia dels catalans. En tot cas si algú en vol un botó de mostra només ha de donar una ullada a la fotografia de l'acte de lliurament del premis de Foment del Treball Nacional en què Soraya Sáenz de Santamaria va demostrar qui és l'Estat i qui mana a Catalunya.

Companys, haurem de ser valents perquè ja veieu que l'Estat marca el seu territori. Mariano Rajoy se'ns pixa al damunt. El més empipador, però, és que després ens vol fer creure que plou.

Quico Perdigo

SUBSCRIPCIONS

i

PUBLICITAT

973 473 253

Jordi Clavier

Fuster ebenista

Mobles a mida, portes, parquet, sostres,
finestres i revestiment de parets.
Persianes, mosquiteres de tot tipus i reparacions...

Treballs a tota la comarca

649 029 827

Massoteres

info@fusteriaclavier.com
www.fusteriaclavier.com

WERTGONYA

Com a membre del Consell Escolar del INS de Guissona he pogut copsar el mal moment i el desencís que hi ha dins el centre des de la direcció fins a l'últim professor i, com no, tot l'alumnat per les reformes i canvis que vol tirar endavant el ministre. Jo, a l'igual que tots ells, com a pare també estic indignat i molest per la incompetència del ministre d'Educació, Cultura i Esport, José I. Wert, i d'aquí ve el títol, i és que sí, sento vergonya

per la manera com aquest individu s'està complicant la vida de mala manera i de rebot també la de moltíssima gent tant de Catalunya com de la resta d'Espanya.

Per pebrots vol tirar endavant la LOMCE (Llei Orgànica per a la Millora de la Qualitat Educativa) i això implicarà, pel que respecta a Catalunya, que aquesta llei provoqui una nova classificació de les assignatures de les llengües cooficials en passar d'"assignatures troncales" a "assignatures d'especialització opcionals" i per tant no necessàries per a l'homologació dels estudis dels alumnes. Això als catalans com els afectarà? Doncs molt fàcil, es vol tirar per terra i a la vegada destruir el procés d'ensenyament bilingüe vigent a Catalunya anomenat immersió lingüística i tot, i tinguem-ho ben clar, per afavorir única i exclusivament la llengua castellana enfront la nostra llengua catalana. Així de clar i català i per tant és del tot imprescindible mantenir una actitud d'insubmissió davant aquesta llei, estan al costat de tota la comunitat educativa amb l'esperança posada en què tot es resolgui ben aviat i mai s'acabi implantant.

Es important parar-li els peus al ministre i a tot el govern que l'envolta ja que s'estan "passant pel forro" a Catalunya i de quina manera. Sembla com si tot el que hem anat aconseguint en l'àmbit educatiu aquets últims

30 anys com a país, s'esfumi per moments. A més a més, noves retallades en educació, menys beques per als nostres fills i filles, quotes per accedir a la universitat cada dia més altes, menys diners per a les escoles, menys beques per als menjadors escolars, vagues i més vagues que ocasionen desànim tant a professors com als propis alumnes, etc., etc. Hem de dir una vegada més PROU! i fer la nostra tot donant l'esquena a éssers d'una altra galàxia com aquest ministre retrògrad e inepte que ens ofega i ens menysprea a tort i a dret. A Madrid no en saben res de del bon funcionament de la nostra escola catalana i per això no hem de tolerar que ens vulguin donar lliçons en l'àmbit educatiu sobre el que hem de fer i com ho hem de fer per educar els nostres nois i noies.

Per acabar faig esment de l'última errada greu del ministre que ha estat la retirada de les beques Erasmus destinades als estudiants que ja estaven estudiant a l'estranger i que els deixava penjats a mig curs i la posterior rectificació quasi immediata del mateix Wert aprovant una ajuda addicional equivalent al que havia abans retallat ell mateix. Déu n'hi dó en quin embolic es posa dia sí i dia també. Que s'ho faci mirar i a veure si estem de sort i ben aviat dimiteix i se'n va cap a casa que és on estarà mes bé.

Josep Verdés

L'HOME D'ARDÈVOL

L'home d'Ardèvol que cada tarda porten al Casal de la Gent Gran és un home vell i ja no hi veu gairebé gens. Jo l'havia conegut de jove, era ben parit, treballador, amant de la seva terra, dels seus fills i, sobretot, del seu poble.

Quan ja fa una estoneta que és al Casal, l'home d'Ardèvol s'inquieta, perquè com que gairebé ja no hi veu, no pot llegir, ni mirar la televisió, ni jugar a cartes amb els companys i companyes del Casal.

Aleshores, l'home d'Ardèvol opta per sortir al carrer a donar tombs pel seu entorn... A poc a poc i amb el temps ja coneix allà on comença i acaba la vorera, allà on hi ha una barana, un pal o la forma que té la cantonada.

Saluda a la gent que passa per la seva vora perquè suposa que el coneixen... "Som veïns de poble i tants anys...!".

Quan arriba a la plaça del Vall, a l'estiu, amb aquell sol de justícia que hi cau, s'atura a l'ombra de l'arbre que troba primer, aleshores s'agafa en uns pals que hi ha al costat de l'arbre, respira fons, alleujat, però de seguida troba a faltar un banc per asseure's.

Aquest banc hi és, però l'ombra de l'arbre no hi arriba. Tot seguit s'hi asseu igualment, tot arreglant-se la gorra amb la visera ben col·locada perquè no li toqui tant el sol que hi cau de ple. La seva cara sembla que

digui: "Quina llàstima aquests arbres que han estat plantats sense tenir en compte on cau el sol... o potser són els bancs que estan mal col·locats?"

I després de pocs minuts, l'home d'Ardèvol que cada tarda porten al Casal de la Gent Gran, se'n torna cap allà, perquè ja és l'hora i el vindran a buscar.

Enriqueta

MUNICIPI FRONTISSA

N'hi ha que són partidaris de canviar de comarca a Torà. Tanmateix es dona el cas que la formació de la comarca del Solsonés a la muntanya o de la Segarra a la plana no és pròpiament un fet administratiu, poc o molt arbitrari, sinó conseqüència de la mateixa evolució històrica de la reconquesta catalana contra els àrabs. La primera data referent a l'Aguda és de l'any 839 i la primera de Torà l'any 1003; aquesta diferència temporal ens mostra que la Catalunya Vella coincideix amb la comarca del Solsonés, la vall del Llobregós fent de frontera potser durant més d'un segle enfront dels moros que devien tenir Calaf, Talteüll o Guissona i el resurgiment de la reconquesta catalana per aquesta banda cap a la fi del mil·lenni, la qual acaba definitivament a Catalunya l'any 1153.

La diferència de dates entre l'Aguda i Torà ens marca la distinció entre la Catalunya Vella i la Nova en aquestes contrades que a més coincideix amb l'aspecte físic del territori; de les serres de l'Aguda i sant Donat cap al nord, muntanya, i d'elles cap al sud, les planes i esglaons; tals característiques físiques i històriques han determinat dues comarques diferents, la del nord o Solsonés i la del sud o Segarra amb el nucli de Torà com a primícia de la nova i seguida reconquesta catalana fins al final.

Amb aquests dos factors tan palmàriament significatius, el físic i l'històric, a què ve, doncs, que certa gent vulgui canviar de comarca? Fa dos o tres anys vaig sentir a dir que si Torà es declarava municipi de

muntanya rebria diners per arreglar camins. Per raó d'uns quants calers havia de canviar comarcament, Torà? Però resulta que mentrestant a un programa de "30 minuts" a TV3 sobre municipis rurals, algú del municipi de Pinós, i per tant de muntanya, manifestava que no tenien prou diners per a arreglar camins. Així, en què quedem? Arguments d'aquesta mena em fan pensar que hi ha algun grup supracomarcal de pressió que al servei dels seus interessos busca canviar de comarca Torà.

Per altra part, penso que la característica de la comarca influeix en la iniciativa de la seva gent; el Solsonés té un caràcter agrari i la Segarra un notable component industrial autòcton que és el més fiable, del qual en són exemples reconeguts el senyor Padullés, originari de Torà, fundador de la Forja, i el senyor Alsina, de Palouet, cofundador de l'Avícola de Guissona. Si Torà es passa al Solsonés, crec que per la influència del caràcter de la nova comarca disminuirà el seu pes industrial, doncs les fàbriques tenen tendència a situar-se allà on hi ha mentalitat industrial, i si baixa la indústria també disminuirà el nombre d'habitants al poble ja que hauran d'anar a treballar a un altre lloc o a viure-hi, si és lluny.

Fa 4 ó 5 anys en una reunió a l'Ajuntament respecte a unes masies de l'extrem septentrional de Llanera que demanaven de separar-se del municipi, vaig exposar el parer que entre Torà, a la Segarra, i Llanera, al Solsonés o muntanya, no hi havia històricament cap conflicte important i que l'Ajuntament del municipi de Torà tenia les condicions per gestionar els recursos a Llanera procedents de la comarca del Solsonés i els recursos de Torà procedents de la comarca de la Segarra. Considero que Torà ha estat des de sempre un lloc d'assentament espontani de propietaris, fadrines i cabalers de Llanera per a viure-hi, treballar-hi o fer-hi cap, sense sentir-se estranys. Qui sembla no estar encara en condicions d'assumir l'existència d'un municipi frontissa que formi part de dues comarques és l'Administració de la Generalitat, però no per això el municipi de Torà n'ha de pagar els plats trencats.

Robert Sala Parcerisas

TRANSPORTS MOLINS

transportsmolins@gmail.com

Jordi - 652 106 427
c/ Nou, 6 - 25750 Torà

QUEVIURES

Francesc Llordès i Rovira

ESTANC

Plaça Major, 8 · Tel 973 476 055
25753 - SANAÜJA (Lleida)

DECÀLEG ESPECIAL

Avui parlarem d'un Estat sobirà situat a l'hemisferi boreal d'uns mig milió de quilòmetres quadrats i una població d'entre 45 i 50 milions de ciutadans que ara, al començament del segle XXI, està gaudint d'un sistema democràtic "envejable" i tot gràcies a un decàleg de virtuts, que com una mena de Constitució "sui generis", converteix tot el territori en el l'espill que tots els altres països volen imitar.

A continuació detallarem aquesta norma jurídica on rau la pedra filosofal del benestar d'aquesta Arcàdia fel·la.

1.- El cap d'Estat deurà, entre les altres atribucions pròpies del "càrrec", practicar tota mena d'activitats esportives, de manera especial la caça major, això sí, ben acompanyat de personal adient i/o atractiu, amb la particularitat d'assistència mèdica universal i gratuïta en el supòsit d'un accident traumàtic i posant al seu abast el mitjà de transport més ràpid i eficient sense haver d'efectuar el més mínim reembors. I tot a càrrec dels pressupostos generals de l'Estat.

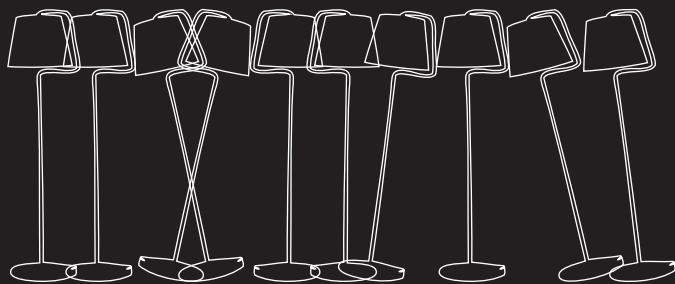
2.- Qualsevol altre membre de la primera família haurà de dedicar tot o part del seu temps a activitats pròpies d'oenagés amb caire benèfic i disposarà de tots els milions que vulgui i com li doni la gana, que la caritat comença i acaba en un mateix, i pobre d'aquell que intenti esbrinar possibles irregularitats, que la cosa és summament sagrada i no és competència del poble pla que s'ha de limitar a pagar, callar i creure. Tal vegada encara no ens hem adonat que les classes persisteixen i segueixen vigents?

3.- Els responsables i/o caixers de les finances partidistes tindran l'ineludible obligació d'obrir comptes corrents en paradisos fiscals i també el no ser bocamolls, ja que la verborrea esquitxaria els superiors i posaria en entredit la immaculada gestió que se suposa als gestors de la cosa pública. En previsió de mals més greus, els possibles interfectes de la norma quedaran instal·lats a l'ombra vivificadora de la presó com a teràpia protectora.

4.- Qualsevol directiu arribat a la presidència d'una institució pública rellevant i que disposi de la clau de la caixa forta, tindrà el privilegi de manejar els capitals al seu arbitri i se'n valdrà per fer obres particulars, esdeveniments de família, despeses sumptuàries i també, a més, engreixar el seu actiu particular. I podrà, una vegada identificat i descobert, passejar tranquil·lament i fer pam i pipa als seus amics i coneguts.

5.- Aquells privilegiats que puguin arribar a la cúpula de la banca i les finances tindran al seu abast una vareta màgica semblant a la dels trilers i podran fer mil i una combinacions, això sí, a costa, sempre igual, dels soferts preferentistes i/o similars. I al moment que queda descobert el pastís, com per art de màgia, veuran unes portes obertes acollidores i amb milions d'euros de nòmina, no fos cas que es trobessin al carrer i totalment deseparats.

6.- El govern de la nació vetllarà perquè es mantingui la unitat indiscutible del territori al·legant antiguitats mil·lenàries. Alhora tractarà les diferents nacionalitats amb el mateix raser i proclames de solidaritat orientades envers una igualtat econòmica i política que grinyola

www.outletlamparas.com

horari: de 8:30 a 13:30 h. i de 15:00 a 18:45 h.

afores, s/n
25750 Torà (Lleida)

per tots els costats. La idea de centralitat és axiomàtica i no admet discussió. I si algú és atrevit i posa en solfa alguna de les normes i consignes nascudes dins del nucli dur de la governabilitat, quedarà exclòs i/o maltractat.

7.- Així mateix es fa constar que si bé existeixen altres llengües que palesen la diversitat, a tothora només en comptarà una de sola, "l'imperial", que tindrà el domini i l'exclusiva en tot el territori. Totes les altres quedaran recloses i marginades dins l'àmbit exclusivament privat i familiar.

8.- D'obligat compliment esdevindran les normes que autoritzen a la classe dirigent a celebrar festes familiars amb tota la pompa i solemnitat inherents a la categoria del personatge i amb càrrec a la butxaca de la totalitat dels contribuents i també dels fons generats per trames de dubtosa moralitat.

9.- La justícia i tot el sistema repressiu quedaran enfocats exclusivament envers una classe determinada, de la que queden exclosos, faltaria més, tots aquells que han tingut la "xiripa" de néixer en un bressol confortable o que han tingut la fortuna de comptar amb un cop de sort.

i 10.- La regla jurídica per excel·lència en tot l'àmbit territorial assenyala que tots els ciutadans són iguals, amb idèntics drets i deures i bla, bla, bla... I que l'Estat vetllarà perquè aquest principi no es trenqui. Malgrat això una molt ampla capa de població només té deures i escassos drets. I la resta, minoritària, a l'inrevés.

El decàleg antecedent és una espècie de contracte que s'ha donat la ciutadania del país. I com a tal contracte pot caducar o ser modificat. Esperem que ambdós conceptes puguin ser una realitat. Més aviat que tard.

Albert Brau i Bagà

FORN · PASTISSERIA · CAFETERIA

Plaça del Pati, 4
25750 TORÀ

telèfon
973 47 30 83

FORN · PASTISSERIA · CAFETERIA

LLIBRERIA
ROVIRA

Estanc Papereria

Quiosco Quinquangarda

Videoclub Objectes de regal

Càrregues de mòbil

P/Vall, 16 Torà (Lleida)
Tel. i Fax: 973 473 346
llibreriarovira@hotmail.com

LA TOPOGRAFIA

Un dia de pluja a Barcelona i jo em trobava, de nit, en una habitació que no era la de dormir, pensant en la Segarra. Sovint em passa, quan plou tan a prop del mar, que tinc aquella recança de l'aigua perduda; que ja no farà saó. Veig que cau insistentment sobre les lloses de formigó, que xoca contra els llambordins i que, també a través de les juntures de morter, llisca fins als embornals assedegats. Si plou massa de cop, els cotxes es posen nerviosos i perden el nord; com les mosques al final de la calor. És ben cert que la ciutat també és un ecosistema.

Altres cops, per les trombes de categoria, fins i tot s'acostumen a anegar les Rondes. Tota aquesta aigua sobrerera, que té el camí traçat pels enginyers, penetra al subsòl urbanitzat i arriba a immensos dipòsits pluvials

repartits sota diferents espais ciutadans. Són unes cisternes municipals que, temporalment, emmagatzemen l'excés hídric tot evitant que els col·lectors s'embossin i la xarxa col·lapsi.

Si els moviments de l'aigua són controlats a la ciutat, també ho són al camp, de forma més subtil, a través de la topografia i dels camins. Però també gràcies a altres elements paisatgístics construïts per l'home i que formen part de l'arquitectura popular. Parlo ara dels marges de pedra seca que, al llarg de la història, han proliferat arreu en terres eixutes com la nostra. Els qui els construïen ho feien, en temps de poca feina al tros, per esgarrapar bocins conreables; però també per frenar l'escolament de l'aigua de la pluja, mantenir la humitat o mitigar l'erosió.

Fa poques setmanes, al Castell de les Sitges de Florejacs, una vintena de persones vam aixecar un mur. Sota un aparent talús brut i enrunat, s'hi amagaven les restes tristes d'una paret. Un cop refeta, només amb pedra i sorra, es recuperava de forma natural la placeta enfront de l'ermita de Sant Pere i, així, es delimitava clarament el tros de més amunt. Tot això va ser en el

marc d'un curs de construcció i restauració de marges de pedra seca, organitzat per les entitats Camins de Sikarra i el seu *alter ego* Jaume Moya; els Amics de l'Arquitectura Popular, el grup Aladrell i l'Associació Espai Llobregós. Els mestres, d'obres i de cerimònies, Jordi Giribet i Jaume Pedrós, van iniciar-nos en la tècnica i el saber fer dels margeners de sempre. Entre línies, també ens van impartir una bona lliçó de pedagogia i de dinàmica de grups. I és que foren tres dies de treballs durs en el plantejament però fins en l'execució. L'objectiu comú i la calidesa de tots els qui vam compartir l'experiència va funcionar com una teràpia col·lectiva. Mentre barrinàvem sobre la millor manera de posar una pedra, vam aprendre que no n'hi ha cap de dolenta; sinó que sovint ens falta la paciència per trobar el moment oportú i el lloc que li toca. Una mica com en la vida mateixa; que no tothom serveix per a tot, però que tots servim per alguna cosa.

Si no ho heu fet, quan camineu o aneu en cotxe per les nostres carreteres, proveu de fixar-vos amb els elements que, d'una manera o altra, delimiten els camps. De si hi ha murs de carreus, ametllers en filera o alzineres disperses. Podria ser que llavors, de mica en mica, descobríssim una paret que no havíem vist, una escala que no ho semblava o, fins i tot, que ens faltin dits per comptar les cabanes de pedra. Tot això és tan quotidià que, a la Segarra, ni ho veiem. Tampoc no és cap sorpresa dir que l'arquitectura popular és la germana pobre de la família, si és que en quedés alguna fora de la indigència; però sobretot és el testimoni d'una manera de viure el paisatge condemnada a l'erosió sistemàtica. Si ara no assegurem una pedra que balla; al cap d'uns anys pot ser que caigui tot un mur. És per això que ens caldrien més cursos i molts més savis d'obres com els de Florejacs. Perquè si alguna cosa no ens podem permetre és, a poc a poc, perdre la topografia.

Roger Besora
roger.besora@gmail.com

CINC ANYS DE CRISI

Fa aproximadament cinc anys que estem en crisi econòmica, provocada en gran part per la falta de prudència i responsabilitat del sector financer, immobiliari... i polític (per permetre-ho; ja els hi anava bé, per això). Ens han fet creure que la culpa de tot ha estat nostra (del Poble); però fent una ràpida reflexió i seguint la lògica, nosaltres no tenim tant de poder per liar-la tan grossa; els que estan a dalt de la piràmide del sistema tenen més influència i les seves decisions són de més pes per influir sobre la resta.

Després d'aquest temps i en forma de resum, tenim que el sector financer ha estat salvat amb diner públic, el sector immobiliari ha passat a mans del sector financer i els polítics han contribuït a tot això. Per tant, tots aquests estan sortint reforçats a costa del Poble, a base de retallades en serveis bàsics i carregant-los la culpa dels excessos passats dels primers (cornuts i a sobre paguem el beure). Hem deixat (quin remei!) que els grans culpables de la crisi vulguin solucionar-la (ja ho deia Einstein: el causant del problema no pot aportar la solució). Doncs bé, hem tornat a deixar el nostre futur en mans dels grans causants dels nostres problemes. Quin futur ens espera? Doncs seguint aquesta lògica, d'aquí un temps tornarem a tenir una altra crisi com l'actual o pitjor.

Hem entrat en un bucle, on els que manen tenen totes les de guanyar encara que s'equivoquin i on el

Poble té totes les de perdre encara que tinguem raó.

Surt en Montoro i diu a les farmàcies, "*Eiii! Cap problema, l'Estat pagarà el que us deu*". Però d'on treuen els diners? Dels mercats estrangers on van a buscar crèdits que després s'han de tornar, però ells es pensen que els hi regalen... Així ha estat sempre... I quan els hagin de tornar, doncs més retallades...

Aquest dia vaig veure un gag de Polònia que mostra perfectament aquest tarannà: surt Rajoy, Montoro, de Guindos... celebrant la sortida de la crisi anunciada en els diaris, sense haver fet res per superar-la, i a l'últim reben la trucada de la Merkel tornant-los a recordar que estan en crisi i han de seguir les seves

directrius; llavors s'acaba l'alegria i campí qui pugui, en comptes d'agafar el toro per les banyes i afrontar els problemes com persones adultes...

Solucions.- Manifestacions: a efectes pràctics no canvien res, ja que no remouen les consciències dels que manen. Independència: sí però no per seguir sotmesos als qui manen; és a dir, creant una Constitució en el nou Estat on es penalitzin les males pràctiques dels que manen, establint una justícia igualitària per a tothom on el que la fa la paga i no se'l premia. A partir d'aquí, es podria començar a pensar en una societat més justa per a tothom.

Ramon Castellà

RÀDIO

altiplà

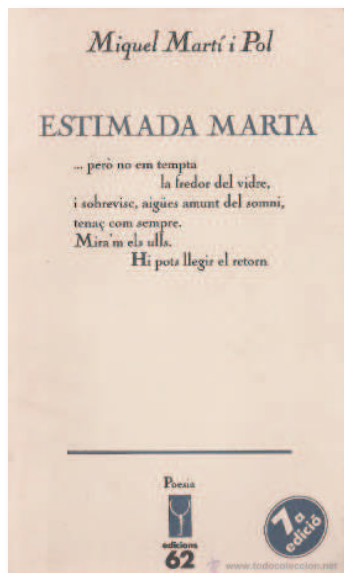
107.2 FM

LA MUNICIPAL DE L'ALTA ANOIA

LLIBRES

RECOMANATS

Dani Vidal

Estimada Marta

Miquel Martí i Pol

Edicions 62 (1978)

192 pàgines

Enguany es commemora el desè aniversari de la mort de Miquel Martí Pol (Roda de Ter, Osona, 1929-2003), un dels poetes en llengua catalana més populars i llegits.

Miquel Martí i Pol va començar a treballar, als 14 anys, en un fàbrica tèxtil, d'on va plegar amb 44 anys a causa de la seva malaltia, l'esclerosi múltiple. La seva poesia, d'arrel autobiogràfica, va més enllà de la realitat de la seva malaltia i del temps històric que li ha tocat viure. El poeta crea un paisatge interioritzat, que transmet serenitat, com queda palès en els poemaris *La pell del violí* (1974), *Cinc esgrafiats a la mateixa paret* (1975), o *Quadern de vacances* (1976). El reconeixement públic li arriba amb la publicació dels reculls *L'arrel i l'escorça* (1975), *El llarg viatge* (1976) i *Amb vidres a la sang* (1977) i, sobretot, amb *Estimada Marta* (1978).

Els quinze poemes que constitueixen *Estimada Marta* són la gran aportació de Miquel Martí i Pol a la poesia amorosa catalana. Amb aquest

llibre Martí i Pol va iniciar una nova etapa, amb unes enormes ganes de viure, que es van traduir en una represa del tema amorós. El llibre, de marcat to intimista, és l'expressió d'un procés eròtic, que té la seva plenitud en els poemes VII i IX. En els poemes, les paraules estan expressades amb senzillesa, la qual cosa no dificulta la comprensió dels lectors.

El poemari és un cant extraordinari a la plenitud de la vida; per tant, una bona recomanació per recordar un dels més grans poetes de la literatura catalana contemporània, ara que es compleixen 10 anys de la seva mort.

SERVEIS FUNERARIS DE TORÀ, BIOSCA I SANAÜJA

FUNERÀRIA MONTANER DE CALAF

SERVEI PERMANENT 24 HORES

Avda. de la Pau nº 12 CALAF tel. 938698548 - 938698491 - 938680011

REPRESENTANT A TORÀ

LLUÍS SOLÉ MONTAÑA i TERESA MIRASÓ PASCUET

C/ Sant Gil nº 1, 2on, 4ª edifici Molí. Torà telf 699373274

REPRESENTANT A BIOSCA I SANAÜJA

ANTONI PARRA LÓPEZ

C/ Vilas s/n. Sanaüja tel. 973476078 - 679483950

AGRIPLANT HUGUET S.L.

Reforestacions **ah**

Tallades de millora

Estassada de matolls

Tef. 938698019

DOLOR CERVICAL

El dolor cervical és una queixa freqüent que afecta el 70% dels individus en algun moment de la seva vida. Les dades epidemiològiques internacionals suggereixen que el 40% de la població patirà dolor cervical durant el proper any. Contràriament al que es pugui pensar, no hi ha cap grup d'edat ni cap ocupació que tingui una

major predisposició a patir-ne.

La millor manera de descriure l'evolució del dolor cervical és com un conjunt d'episodis recurrents al llarg de tota la vida, amb diferents graus de recuperació entre aquests episodis. Per tant, ens trobem davant d'un trastorn persistent i recurrent, ja que entre un 50-85% dels afectats tornaran a patir un altre quadre de dolor cervical entre un 1 i 5 anys després del primer episodi.

Després del dolor lumbar, el dolor al coll és la segona causa que provoca més baixes laborals i indemnitzacions. Així doncs, a banda dels costos sanitaris que genera, constitueix un problema socioeconòmic molt important.

Malgrat que el dolor cervical pot estar present en artropaties inflamatòries (com l'artritis reumatoide i l'espondiloartritis anquilosant), l'origen més comú és benigne i està relacionat amb trastorns localitzats al sistema musculoesquelètic del coll.

Molts episodis milloren o s'alleugen espontàniament amb el temps, prenent analgèsics o AINEs (antiinflamatoris no esteroïdals). Els estudis científics conclouen, però, que quan el pacient rep tractament de fisioteràpia la recuperació és més ràpida.

Pel que fa a aquest tractament, sembla que els millors resultats s'obtenen quan s'apliquen estratègies multimodals que incloguin activitat, teràpia manual i exercici terapèutic.

Com que aquesta és la darrera col·laboració d'aquest 2013, m'agradaria aprofitar-ho per desitjar un bon Nadal i un feliç 2014 a tots els qui fan possible que el Llobregós tiri endavant. Com va dir aquell, que cadascú es pugui fer una vida a la seva mida. Els meus millors desitjos per a tots vosaltres.

Albert Alegre Baiget
Fisioterapeuta

albertalegre@fisioterapeutes.org

fisioterapeuta

Consulta i serveis a domicili

Visites concertades

Av. Solsona, 8, altell 6

Torà

Tel. 616 52 66 33

AUTOESCOLA
ROS

Tels. 625 675 150
973 551 011

c/ Fluvià, 34
25210 - Guissona
autoescolarosguissona@hotmail.com

FUNERÀRIA DE TORÀ I COMARCA

J. TORNÉ

Servei permanent 24H
973 39 08 62

Representant **JAUME TARRUELLA**, Plaça La Font, 10 Tel. 973 47 34 23
TORÀ

Servei de sales de vetlla, trasllats, incineracions, serveis per a totes les companyies d'assegurances i particulars, etc...

Josep Viladrich

Pintura i decoració

c/ Occident, 12
TORÀ

973 473 455 676 088 392

RESOL **SOLSONA**

C/ Sant Nicolau, 4
Tel. 973.48 04 02
revelatges@fotoresol.com

- Reportatges professionals FOTO-VIDEO - DVD.
Demaneu-nos pressupost sense compromís.
- Revelatge de les teves fotografies DIGITALS i analògiques en 1 HORA.
- Tot tipus de serveis fotogràfics i digitals.

FUSTA, ALUMINI I PVC.

Badia

Av. Solsona, 17
Tel i Fax 973 473 181
25750 - TORÀ

jbadiamas@arrakis.es

TALLER MECÀNIC R. R.

REPARACIÓ I VENDA DE

- COTXES • MOTOS • BICICLETES
- MOTOSERRES • BOMBES D'AIGUA

Carrer Eras, 19
☎ (973) 47 33 27
25750 TORÀ (Lleida)

Tu ets Llobregós
Fes un regal
Regala Llobregós
...regala't !

Pintura decorativa interior i exterior

Josep Mª Tasies
pintura i decoració

Restauració de mobles, portes, persianes, làmpades...

Col·locació de parquet, friso, paper, panells de fusta i panells d'imitació pedra

973 473 303 - 620 802 193
C/ Sant Jaume, 2
25750. Torà (Lleida)

joanjo84@gmail.com

LES CUINERES DEL LLOBREGÓS

Mercè Centellas Junyent

La Mercè va néixer a Calonge de Segarra, a cal Nadal, del Soler. Es va casar l'any 1983 amb l'Antoni Cantacorps, també de Calonge, de la masia cal Ros, on viuen i tenen dues filles: l'Anna i la Lúdia, de 28 i 22 anys.

Per a la Mercè, la cuina ha esdevingut, des de ben jove, la seva gran afició i passió. D'aquest entusiasme per la cuina i el món rural, fa tretze anys es va endinsar, juntament amb la seva família, a l'agroturisme, oferint allotjament i els àpats als hostes.

La Mercè gaudeix cuinant; tant li agrada la cuina tradicional -que ha après sobretot de la seva mare, Núria, i de la seva sogra, Remei-, com també, de tant en tant, experimentar per fer la cuina de sempre amb un toc innovador. Diu que els plats cada dia surten diferents, però el que hem pogut comprovar és que per diferents que siguin, són boníssims! Avui ens presenta la seva recepta de peus de porc amb xocolata, una de les més apreciades pels seus hostes.

PEUS DE PORC AMB XOCOLATA

Ingredients per a 6 persones

- 6 peus de porc partits per la meitat
- 2 cebes
- 2 pastanagues
- 3 o 4 tomàquets madurs
- 50 g de xocolata negra
- 3 o 4 alls
- 250 cl de brou
- 200 g de pinyons
- 200 g de panses de Corinto
- 100 cl de xerès
- 1 copa de brandy
- 1 branca de canyella
- Llorer
- Sal, pebre negre, pebre vermell i sucre

Bon profit!

Preparació

Posem a coure els peus en una olla coberts d'aigua i hi afegim una ceba tallada a quarts, un tomàquet, dues fulles de llorer i sal. Ho deixem coure fins que els peus estiguin ben cuits (aproximadament durant unes dues hores), i després ho reservem en una cassola de fang. A part, preparem un sofregit amb la pastanaga tallada, la ceba i un parell d'alls tallats. Hi afegim el tomàquet triturat i un xic de sucre, ho sofregim bé i tirem la copa de brandy, el pebre negre i el pebre vermell. Seguidament hi afegim el brou i deixem que arrenqui el bull, ho triturem i afegim la salsa a la cassola. Fem una picada amb la xocolata, dos alls i 50 g de pinyons, ho deixem tot amb un xic de brou de la cocció i ho afegim a la cassola, junt amb la branca de canyella, els pinyons restants una mica torradets i les panses, remullades prèviament amb xerès. Ho deixarem fent la xup-xup durant uns 25 minuts i el plat ja estarà llest per servir. (Aquest plat es més saborós si es deixa reposar d'un dia per l'altre).

LA FAMÍLIA

Són moments difícils per a la família reial espanyola. I no ho dic perquè no hi hagi neu a les pistes d'esquí de Baqueira Beret. Ho dic perquè el rei Juan Carlos I ha passat una altra vegada pel quiròfan. Del que va d'any, ha passat més dies a l'hospital que a la Zarzuela. No es descarta que aquest any faci el Missatge de Nadal des d'una sala d'operacions, amb una bata verda i sedat fins a la corona: *"Es para mí, motivo de otra operación..."*.

És que el nostre rei cau molt bé. Cau tant bé que sempre es trenca la pelvis, i és clar, li han de posar

dona, la reina Sofia. Bàsicament, per tenir-lo controlat, que últimament sortia més a les nits que el camió de la *"bassura"*.

La mala salut del rei contrasta amb la vitalitat de la reina, que acaba de fer 75 anys i sembla que en tingui 50. Cosa normal, si tenim en compte que és una reina, i la seva màxima preocupació del dia és saber amb quina mà saludarà a la plebs. Jo quan veig juntes la reina Sofia i la infanta Elena, sempre em pregunto qui és mare de qui, perquè la infanta Elena està més desgastada que la

una altra vegada, una pròtesi. Si continua amb aquest ritme, aviat li haurem de dir *"Roborbón"*. De moment, el resultat de la lliga d'operacions és el següent: rei don Juan Carlos 12, Belén Esteban 11. Passa a la següent fase, el *"Juanqui"*.

Bromes a part, podríem dir que el rei és la primera persona viva que ja ha donat el seu cos a la ciència. És que anar tantes vegades a l'hospital no és normal. El meu avi té la mateixa edat que ell i no l'han operat mai! I això que el meu avi ha treballat tota la vida. Jo crec que li mola una infermera. Ehh Bribón! Ja me l'imagino: *"Niña, jugamos a médicos y enfermeras? ¿Dónde tienes los guantes de látex, creo que necesitas un tacto rectal"*.

El seu entorn més proper, és a dir, una dotzena de senyoretes de bon veure, han assegurat que a l'hospital, el rei hi està com a la feina: estirat i sense fer res. Jo me l'imagino mirant aquella tele que perquè funcioni hi has de tirar monedes: *"Infermera, pon 5 euros de tu bolsillo a la tele que empieza Sálvame"*. És clar, com que som nosaltres qui li paguem tot...

Quan es va saber que el monarca s'estaria uns quants dies a l'hospital, hi va haver algú que es va alegrar moltíssim. No parlo ni del Carod-Rovira, ni de cap militant de la CUP, ni de cap elefant. Sinó de la seva

cúpula del PSC. Jo crec que és per culpa del seu fill, el Juan Felipe Froilán de Todos los Santos de Marichalar i de Borbón —deixeu-me agafar aire—. Es veu que aquest nen no es porta gaire bé, té ganes de cridar l'atenció..., i no m'estranya amb el nom que l'hi han posat. És tan llarg, que el seu DNI és en format DIN-A3. A més, és un *"gamberret"*, us recordeu quan es va disparar al peu? Amb 13 anys que té i ja sap el que és un *"gatillasso"*. Jo fins als 25 no vaig saber què era...

Ara bé, el principal desgast de la família reial és gràcies al *"yernísimo"* Iñaki Urdangarin. Es veu que ha posat en lloguer el seu *"Palacete"* de Pedralbes i està buscant una casa més modesta per anar-hi a viure. De moment, només troba parcel·les de 4 m quadrats, un llit, una porta de reixes i una dutxa compartida. El vau veure quan va anar a declarar? Estava molt desmillorat. Jo el vaig veure molt prim... I em va semblar raro perquè amb la mà de quilos que s'ha emportat...

En fi, si ens ho mirem positivament, tots els països tenen coses dolentes; si a les Filipines tenen huracans, i Portugal a Cristiano Ronaldo, nosaltres tenim la família reial espanyola.

Sergi Torrecasana
sergitorreskas23@hotmail.com

SUDOKU

A càrrec d'Antònia Balagué

SOLUCIONS: pàgina 53

	5						1	
		3			4			8
			5	8		7	2	
7	3						6	
8				3		2	4	
	6	4	8				3	
	2	7		9		6	5	
					6	3		9
		6	4				7	

El SUDOKU consta de 81 caselles distribuïdes en 9 fileres i 9 columnes dividides en àrees de 3x3. Cal omplir les cel·les buides amb els números de l'1 al 9, sense repetir-ne cap a cap filera, ni a cap columna, ni a cap quadrat de 3x3.

ENDEVINALLA

Jo en sé d'un llençol molt gran
que ningú no pot plegar,
i un gran grapat de monedes
que no es poden pas comptar.

ACUDITS

Enraonaven dues amigues dels seus homes, queixant-se de què els agradava molt el futbol.

- El meu home, quan juga el Barça, no em mira, no em toca i sembla que ni em coneix.

- El meu a l'inrevés: l'altre dia, va marcar un gol el Messi, es va posar a cridar com un boig, va estirar les estovalles amb totes les coses per terra, em va pujar sobre la taula, em va treure la roba i se'm va menjar a petons...

- Noia, quina sort que tens!

- Sí, el que no sé és si als del restaurant on sopàvem els va agradar gaire.

Va un avi a cal Miramunt i li diu a la mestressa:

- Trini, vull una barra de dos quilos.

- Ho sento però només en tinc d'un quilo.

- Doncs la volia de dos.

- Si vol li farem per demà, expressament per a vostè... Però sap què passarà, padrí? Que es posarà molt dura.

- Ah, bé... llavors, al mateix fer, me la fas de quatre quilos.

REFRANYS

- Sembla per Sant Lluç, tant si és moll com si és eixut.

- Novembre i febrer són marit i muller.

- Qui pel novembre no ha sembrat, que no sembri que ja és tard.

- Hivern rigorós, primavera de gos.

- Nadal amb gelada duu bona anyada.

- Llop amb pell d'ovella mai no porta esquella.

- Si la secada és tanta, tota butxaca s'espanta.

- L'escudella, l'arròs i les patates bullides allarguen les vides.

- El gener és l'hereu de l'any.

- Per cap d'any s'estira el dia però no s'estira el guany.

- Pel gener tanca el balcó i encén la calefacció.

- Per Santa Àgata es casen els ocells, ells amb elles i elles amb ells.

BITLLES

Tirada de bitlles de la Festa Major de Vicfred

Josep Verdés.- El passat diumenge 6 d' octubre es va realitzar per la tarda l'11a tirada local de bitlles. Aquest any es va canviar l'ubicació ja que on es feia cada any, a tocar de la carretera, no estava en condicions. El nou emplaçament va satisfer a tothom tant en l'aspecte idoni per desenvolupar la pròpia partida com en l' aspecte de la seguretat, a l'estar allunyat de la carretera, sobretot pels més menuts.

La tirada va començar puntual i tothom qui va voler va poder tirar per tal de mirar de fer bitlla. Hi van haver molts participants, els quals van passar una bona estona gaudint de la festa tot fent esport, paint el dinar de Festa Major i fent temps per a l'hora del ball. Els guanyadors van ser en la categoria infantil el Marcel, en fèmines la Bini i en la categoria masculina el Josep.

CONSTRUCCIONS I REFORMES

M. COBERÓ - X. TORNÉ

els paletes del Llobregós

Tel. 620109517 - 690311965

FUTBOL SALA

Ardèvol, temporada 2013-2014

Ester Closa. - L'equip de futbol sala d'Ardèvol juga a la lliga comarcal del Solsonès des que aquesta es va crear. Aquest any, l'equip està format per jugadors de totes les edats; des de jugadors que porten més de 20 anys

jugant a la lliga a d'altres que és el seu primer any, una combinació d'experiència i energia que esperem que doni fruits al llarg de la lliga. Us presentem l'equip amb la nova equipació recent estrenada. AMUNT ARDÈVOL!

D'esquerra a dreta: A darrere: Jordi Closa, Marti Woodgate, Gerard Noguerola, Marc Closa, Josep M. Pessarrodona, Jordi Llauredó.

A davant: Oriol Leal, Oriol Palou, Ester Closa, Ivan Muijal, Francesc Miramunt, Oriol Torras, Miquel Oliva. (Falten a la foto: Jonathan Carreras, Jordi Casellas, Jordi Alzina).

VENDA	TELECOMUNICACIONS
INSTAL·LACIÓ	IMATGE I SO
REPARACIÓ	INFORMÀTICA
MANTENIMENT	TELEFONIA
	COMPONENTS
	ACCESSORIS

MAGÍ COSCOLLOLA ANDREU

C/. del Vall, 6 Tel./Fax 973 473 350 25750 TORÀ
e-mail: mca@viladetora.net

FORN I PASTISSERIA

Argerich

Plaça de la Creu, 13 - Tel. 973 47 31 79 - TORÀ

RUGBI

Els Porcs Fers a la Festa Major de Freixinet

Ester Closa. - El passat 29 de setembre, uns dels actes de la Festa Major de Freixinet (Solsonès) van ser 2 partits de rugbi; primer es va jugar un partit infantil, amb nens d'entre 5 i 14 anys. Va ser un partit emocionant on els dos equips (de 7 jugadors cada un) van acabar amb l'ajustat resultat de 21 a 26. Després de l'espectacle infantil va tocar el torn dels grans els quals van fer un partit entre jugadors dels Porcs Fers i jugadors del Manresa R.C.

Finalment, i com no podia ser d'una altra manera, es va fer un tercer temps conjunt, amb entrepans de butifarra i refrescos i qui va voler es va quedar al concert de la Festa Major.

CAMINADA

Caminada Popular a Vicfred

Josep Verdés. - Dins els actes de la Festa Major del Roser de Vicfred, el dissabte 5 d'octubre es va celebrar la 2a caminada popular al remodelat Pou de Madern. Una nodrida representació del veïns del poble, juntament amb amics i parents, vàrem sortir tots junts de davant el Local Social en direcció al Pou.

L'indret no queda molt lluny del poble i tothom va anar fent xano-xano i sense presa. Vàrem encarar el camí tot gaudint del paisatge i d'una molt bona i estiuenca tarda tot i ja estar en temps de tardor. En arribar vàrem seguir fent petar la xerrada i tot seguit tots a berenar coca i xocolata a dojo per petits i grans. I al capvespre tornada al poble pel mateix camí i, a tots i a totes, fins la propera caminada si Déu vol.

SERVEI DE GASOIL A DOMICILI

**TALLER DE REPARACIONS
DE VEHICLES**

**TALLER AGRÍCOLA
NOGUEROLA**

Ctra. de Torà, s/n
Ardèvol de Pinós

Telèfon:
973 47 35 84

RALLI 2.000 VIRATGES

Presència destacada del Llobregós

**El Jordi Coscollola
va quedar 8è de
l'Open Catalunya**

Redacció. - Els dies 15 i 16 de novembre es va celebrar a Manresa el 53è Ralli 2.000 Viratges. El jove pilot toranès Jordi Coscollola Torres hi va participar a bord d'un Peugeot 206 xs, de l'equip Recosap. En aquesta edició va portar de copilot a Sergio Ramírez. Era el primera vegada que sortien junts i van obtenir la 8a posició d'Open Catalunya. El mateix ens comenta que va ser un ralli divertit ja que els primers trams es van disputar sobre un asfalt sec, mentre que la segona secció va ser amb pluja. Així doncs, van poder disfrutar de dos tipus de conducció.

El Ralli, organitzat per Biela Club Manresa, va transcórrer a través de 194,57 km, dels quals 44,4 eren cronometrats repartits en 4 trams.

roba de casa

modes

a l b e r t

Rita Brau i Rius

Tel. 973 47 31 01 - TORÀ

Solucions als passatemps de la pàgina 49

Endevinalla:

Els núvols i les estrelles

Sudoku

2	5	8	3	7	9	4	1	6
1	7	3	2	6	4	5	9	8
6	4	9	5	8	1	7	2	3
7	3	2	9	4	5	8	6	1
8	9	1	6	3	7	2	4	5
5	6	4	8	1	2	9	3	7
3	2	7	1	9	8	6	5	4
4	1	5	7	2	6	3	8	9
9	8	6	4	5	3	1	7	2

UNA FOTO PER RECORDAR...

Massoteres: Els Pastorets 1953

Aquesta imatge és una foto de grup dels alumnes del col·legi de Massoteres en motiu de la representació d'Els Pastorets per les festes de Nadal de l'any 1953. Els més petits de l'escola van ser els protagonistes d'aquesta típica representació nadalenca, mentre que els alumnes més grans es van afegir a la foto per a la posteritat. El fotògraf fou el Santacana de Guissona.

L'escola de Massoteres, com totes les de l'època, estava separada en dos: una per a les noies i la dels nois. Els mestres eren Florencio Navarro i la seva dona Carmen, que foren els directors de la representació.

Foto: Arxiu de Joan Vidal

Informació i identificació: Joan Vidal i Josep Vives

Qui són?

Dalt, d'esquerra a dreta:

Antonieta Estaragués
Conxita March
Teresina Rochés
Carme Argerich
Josep Vives
Ramon Codina
Benito Estaragués
Salvador Tolosa
Salvador March
Josep Tolosa
Rosalia Vidal
Mercè Tolosa

Baix, d'esquerra a dreta:

Pilar Vives
Xavier Argerich
Josep Codina
Maria Codina
Mercè Farré
Isidre Santacreu
Marisa Mas
Joan Villorbina
Carme Vidal
Joan Vidal
Ramon Villorbina
Ramon Gabín
Assumpció Vives

JOLONCH MATILLAS, C.B.
CENTRE COMERCIAL

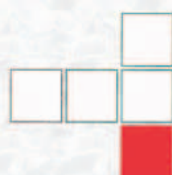
C/ Eres, 14
25750 Torà (Lleida)
Telf. 973473217

C D
Clínica
Dental
Torà

Dra. SILVIA ZURITA RODRÍGUEZ
Dr. CHRISTIAN TAYEDA LEMA
Professor de la Universitat de Barcelona

Plaça de la Creu, 13
Tel. 973 47 35 27
25750 TORÀ

VILAMÚ SA

Ctra. d'Andorra, 14
25750 TORÀ (Lleida)

Tel. 973 47 30 61
Fax. 973 47 34 36

MARBRES, GRANITS, LLARS DE FOC, LÂPIDES,, MATERIALS PER A LA
CONSTRUCCIÓ, MOBILIARI PER A LA CUINA I BANY, MAQUINÀRIA,
PINTURES, MUNTATGE DE PLADUR, ELECTRODOMÈSTICS

Hostal Jaumet

Més de 100 anys fent cuina casolana

Fundat el 1890

Ctra. Barcelona-Andorra, s/n
Tel. 973 473 077
Fax 973 473 081
25750 - TORÀ (Lleida)
www.hostaljaumet.com
info@hostaljaumet.com

ELECTROINSTAL·LACIONS

MASANÉS

ELECTRICITAT FONTANERIA CALEFACCIÓ
Tel-Fax: 973473200 Plaça del Vall, 34. 25750 TORÀ (Lleida)

- REPARACIÓ GENERAL
- GRUA PERMANENT
- TAXI

Taller

TORANÈS

d'A. FERRER

COMPRA I VENDA DE VEHICLES NOUS I D'OCASIÓ

Ctra. Andorra S/N Tels.: 973 473 080 - 607 559 909
25750 TORÀ (Lleida)

- MATANÇA
- ELABORACIÓ
- DEGUSTACIÓ

Quatre generacions al servei del client

Pl. de la Creu, 7 - 25750 TORÀ Tel. 973 473 051
www.casamagi.com cosco@viladetora.net